

Še pomnite, tovariši?

Rad bi napisal nekaj skromnih besed v zahvalo našim partizanskim materam, ne samo tistim, ki so rodile sinove in hčere, partizane in partizanke, v mislih imam tiste matere, tiste tihe, brezimne junaške žene, ki so nam partizanom v najhujših dneh dajale in dale vso svojo materinsko skrb, toploto in ljubezen.

Skrbele so za nas, ko smo trudni in lačni prihajali in odhajali, skrbele in bdele nad nami, kadar smo ranjeni in bolni iskali zdravje, počitek, varnost. Negovale so nas kot bi bili njihovi lastni otroci, rade so nas imele, in za nas so dan za dnem nosile na prodaj svoja dragocena življenja, da so ohranjale naša.

Prišla je svoboda, svetla, lepa, prešerna. Obljubljali smo jim, da jih nikoli ne bomo pozabili... Vrtinec nas je zagrabil; lotili smo se del za obnovo, za elektrifikacijo. Obnavljali smo vasi in naselja, gradili nove tovarne, hodili v šole, ustvarjali družine in tudi sami rojevali otroke. Čas pa je bežal. Vse redkeje smo se videvali, ali pa sploh nič več.

Zajela nas je potrošniška mrzlica, hlastanje po materialnih dobrinah nam je v srca vneslo pozabo nanje in na naše obljube.

Danes spoznavam, da „dolgovi“ tem materam nismo poravnali.

Spoznavam svoj in skupni dolg do teh herojev brez pušk, tihih herojev, velikih v človeških dejanjih, v nepremagljivi veri v pravičnost partizanskega boja, v ljubezni do domovine in do našega trpečega ljudstva. Danes spoznavam, da je tako velikih dejanj bila sposobna samo njihova resnično velika ljubezen. Srečen sem, da sem doživel ta veliki čas, da sem spoznal te čudovite partizanske matere.

30-letnica osvoboditve je pravi čas, ko bi morali obnoviti naše stike s partizanskimi kraji, našimi partizanskimi domačijami in partizanskimi materami, če jih bomo po 30 letih sploh še našli žive. Če so, pa nas sigurno še vedno pričakujejo, saj smo jim dali besedo!

Spomnimo se danih obljub...

Imamo vse možnosti, da se pošteno lotimo izpolnjevanja dolžnosti, da se še mnogim partizanskim krajem in ljudem z iskrenim srcem oddolžimo in jim z vsemi možnimi sredstvi pomagamo uresničiti njihovo željo po vključitvi v celotni življenjski tok naše mlade socialistične skupnosti.

Potreben pa bi bil tudi topel, iskren in tovariški stisk rok, kot takrat — saj še pomnite, tovariši?

Pavel Kryštufek — Iztok

Gospodariti skrajno preudarno, racionalno

Ljubljana, 7. 4. 1975 (I. S. in C.). Danes je v prostorih PPC zasedala Skupščina ZP ISKRA in obravnavala več pomembnih zadev, med njimi gospodarski načrt ZP za l. 1975. Razprava je bila kvalitetna in razgibana; sodelovali so delegati iz prav vseh delovnih organizacij, na vprašanja pa so odgovarjali predlagatelji gradiv.

V razpravo k obravnavani problematiki pa sta se med drugimi vključila tudi predsednik Skupščine ZP Vladimir Logar in generalni direktor ZP Jože Hujs. Nerazumljiva pa je vsekaj

med cenami gotovih izdelkov in reprodukcij materiala, kar povzroča neenakopravni položaj predelovalne industrije do bazične industrije. Tu je naloga ZP, da ustrezno opozori na pristojnih forumih na povzročeno neskladje!

Vsa skrb izvozu

Generalni direktor ZP Iskra Jože Hujs je v svoji razpravi posvetil posebno pozornost naši osnovni poslovni usmeritvi: izvozu, v katerega moramo še nadalje usmerjati naše napore in

Z zasedanja skupščine ZP Iskra

kor odsotnost delegatov nekaterih TOZD.

Rezultati poslovanja 1974 so bili zadovoljivi

O zaključnem računu ZP Iskra in doseženih rezultatih je poročal direktor področja za ekonomiko ZP Edi Delopst in poudaril zadovoljive dosežke lanskoletnega poslovanja ZP Iskra kot celote. Samo gradivo o zaključnem računu mora pred sprejemanjem na skupščini predhodno še v analizo in razpravo v TOZD, tak je sklep skupščine. Iz tega razloga bodo razprave po TOZD tekale istočasno o zaključnem računu ZP za l. 1974 in o planu ZP za l. 1975, skupščina pa se bo ponovno sestala 25. aprila 1975, da bi obravnavala zaključke TOZD in sprejela oba omenjena dokumenta ZP Iskra.

Plan ZP za l. 1975 še v razpravo v TOZD

Ker iz posameznih TOZD še ni bilo posredovanih stališč na predlog gospodarskega plana ZP Iskra za l. 1975, je predsednik skupščine Vladimir Logar predlagal podaljšanje razprave v TOZD do 25. 4. 1975, delegati pa so danes na samem zasedanju najprej poslušali ekspozé direktorja področja za ekonomiko, Edija Delopsta (ki ga bomo v naslednji številki Glasila), nakar je stekla razprava delegatov, ki so, ali podajali sedanja stališča TOZD, ali pa so na posamezne postavke iz plana želeli dobiti dodatna pojasnila in obrazložitve.

Vprašanja so se sukala v glavnem okoli stroškov za skupne službe ter okoli združevanja sredstev za dejavnosti skupnega pomena, pri čemer so poudarjali potrebo po skrajnem varčevanju. Enakovredne obremenitve posameznih TOZD, glede na njihove ekonomske zmogljivosti bodo možne sedaj, ko so znani rezultati vseh zaključnih računov, je poudaril predsednik skupščine Vladimir Logar in zahteval na osnovi definitivnih podatkov nov preračun vseh obremenitev za TOZD.

Nadaljnja vprašanja so veljala tudi izvozni problematiki ter nesorazmerju

sredstva. „Ne smemo se prepuščati dnevnim situacijam, temveč se moramo trdno držati ekonomskih vrednosti poslovanja: gospodariti skrajno preudarno in racionalno, pri tem pa se držati edino pravilne usmeritve Iskre k izvozu na tuja tržišča“, je med drugim dejal Jože Hujs.

Pravo vsebino DOZD „Iskra — Gorenje“

Generalni direktor je podal tudi informacijo o trenutnem položaju na relaciji združevanja ZP Iskra in ZP Gorenje in različnega tolmačenja določil sprejetega sporazuma. Iskra vztraja na postopnem združevanju najvažnejših poslovnih funkcij obeh ZP in se ne strinja z ohranjanjem obstoječega stanja, po katerem naj bi skupne službe Elektrokovinske industrije Ljubljana zaradi obstoja ZP, predstavljale le še eno dodatno „stroškovno mesto“ več.

Za dogovarjanja o skupnih nastopih, o seštevjanju zaključnih računov obeh ZP in planih, ni potrebna SOZD EKI, temveč se vse to lahko odvija prek Gospodarske zbornice. Iskra torej zahteva ne samo naziv SOZD temveč v vsej svoji osnovi tudi vsebinsko novo sestavljeno organizacijo združenega dela „Iskra — Gorenje“.

Danes objavljamo na 4. strani reportažo iz Industrije EMO Celje — TOZD Frite. Na sliki: Mira Čoklič in Franc Brglez delata v emajlirskem laboratoriju, pri pečici za žganje emajlov.

Boriti se moramo za resnico

Pretekli teden je predsednik republike Josip Broz Tito obiskal SR Makedonijo in AP Kosovo in Metohijo. Ob razgovorih s tamkajšnjimi družbenopolitičnimi delavci je predsednik Tito imel govor, iz katerega posnemamo nekaj misli:

„Tisto, kar nam v Zvezi komunistov najbolj primanjkuje, je disciplina. Poglejte, komunisti so na vseh ključnih položajih — komunisti so v gospodarstvu, državnih organih, prosveti in povsod drugod. V naših šolah, predvsem na visokih, smo imeli največ škode zato, ker ZK ni bila tako navzoča, kot bi morala biti in tako je vzgoja naše mladine v dobri meri potekala mimo klasičkov socializma Marxa, Engelsa in Lenina. To moramo zdaj popraviti.

Biti moramo torej strožji, zagotoviti moramo večjo disciplino. Komunist ne more biti na ključnem položaju, če ne izvršuje sklepov, ki jih sprejema ZK. Komunist ne more glasovati za te sklepe, potem pa delati po svoje. Glede tega so pri nas še vedno razne nepravilnosti. O teh vprašanjih sem že govoril in se zdaj ne bi na tem obširneje zadrževal, menim pa, da je za nadaljnji razvoj Zveze komunistov, za njeno notranjo ureditev velikega pomena okrepitev discipline. To ni noben premik nazaj, to bi moralo biti gibanje naprej.

Naj preidem na zadevo, ki je po mojem mnenju zelo pomembna. Nas so svoj čas razglasili za revizioniste. To je bilo leta 1948, ko nas je Stalin izobčil. In če gre za tak „revizionizem“, se ne upiram veliko, kajti to je bil pozitiven revizionizem — namreč tak, ki je zahteval, naj bodo socialistične države in komunistične partije enakopravne, naj se komunistične partije razvijajo in tako delujejo, da bodo njihove ideje čimbolj sprejemljive za množice.

Pozneje so se začele v svetu naglo širiti socialistične ideje in praksa. V mnogih državah, kjer prej ni bilo komunističnega gibanja, so začeli sprejemati ideje socialistične graditve. Tako je danes že v mnogih deželah Afrike, Azije in drugje. Reči moramo, da je Jugoslavija imela pri tem veliko vlogo.

Naj spregovorim še o enem vprašanju ob 30-letnici zmage nad fašizmom. Vrsto let je bil naš narodnoosvobodilni boj podcenjevan z raznih strani. Glejte, tudi danes, 30 let po zmagi nad fašizmom, zopet podcenjujejo jugoslovanski narodnoosvobodilni boj, v katerem je padlo milijon in sedemsto tisoč ljudi. Izenačujejo ga z drugimi odporniški gibanji, čeprav smo mi v tem boju ustvarili močno osvobodilno armado in v glavnem sami osvobodili svojo deželo.

Glejte, tudi po tridesetih letih skušajo znova omalovaževati naš boj in s tem žaliti naše žrtve. Tudi danes nas povsem izenačujejo z vsemi — tudi z Bolgarijo, katere enote so bile do septembra 1944 tukaj še okupator.

Ob teh stvareh ne moremo molčati. Danes nam našega boja spet nočejo priznati, tako pišejo tudi nekateri odgovorni ljudje. Teh stvari ne moremo zamažati; dolžni smo, da v imenu žrtv, ki so padle, govorimo in protestiramo proti temu.

Zato naj bo 30-letnica zmage nad fašizmom tako obeležena, kot naš boj tudi zasluži. Ne bomo dovolili, da bi nekdo od zunaj zmanjševal naše žrtve in, da bi to ostalo brez našega odgovora. Morda je to komu potrebno iz političnih razlogov

— toda takšnih razlogov ne priznavamo in jih ne moremo nikomur priznati. Sramota bi bila, da nam naš prispevek recimo priznavajo na zahodu, ne bi nam ga pa priznali nekateri iz vrst tistih, ki so bili med vojno naši najbližnji zavezniki.

Zato bi hotel, da bi proslavo 30-letnice zmage organizirali tako, da bi vsi naši ljudje — tudi mlade generacije, ki jih tedaj še ni bilo, ali pa so bili še otroci — videli, kako je bilo v resnici. To bi bilo treba storiti tudi v šolah. Tudi na univerzah so danes študentje, ki ne vedo, kakšen je bil naš boj. Pri pouku temu ne posvečajo dovolj pozornosti, vendar to moramo storiti. Naše otroke, naše vnuke moramo seznaniti s tem, kaj je bilo prej, kakšen je bil naš boj, kaj smo storili, da je naša država danes takšna, kot je.

Mi se ne tolčemo ob prsi, redko govorimo o tem. Toda ko nas prisilijo, da moramo govoriti, rečemo resnico, komurkoli že. Žalostno je, da se je to zgodilo, toda moramo se boriti za resnico, tako kot smo to že storili.

Zato mora Zveza komunistov še bolj utrditi in okrepiti svoje vrste. Biti moramo brezkompromisni in se ne smemo oportunistično obnašati do tistih, ki danes blatijo naš boj in zanikajo vse, kar smo storili. Ti so na isti liniji kot ustaši in četniki v tujini, ki ubijajo naše predstavnike. Tudi ustaši govorijo tako. Zato moramo biti veliko bolj budni in še bolj enotni v boju proti takšnim elementom,“ je poudaril predsednik Tito.

ISKRA, ELEKTROMEHANIKA

Nova komercialna organiziranost

Priznati moramo, da se nam le redko kdaj zgodi, da bi nas Iskrini strokovnjaki obveščali, ali pa opozarjali na različna področja delovanja v svojih TOZD. Prijetna izjema je vršilec dolžnosti direktorja komercialnega področja Industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko Marcel Božič.

Kot je znano ima ta Industrija sedež v Kranju, del komercialne pa je v Poslovni stavbi v Ljubljani. Ob tem naj še povemo, da nam takšne vzpodbude in namigi mnogo pomenijo, saj nam pomagajo ustvarjati takšen časopis, kot si ga delavci po Iskrinih TOZD želijo.

Kaj so osnovne, glavne naloge komercialnega področja ob prehodu Iskre na novo organizacijsko obliko?

Priznati je treba, da je najtežje breme prehoda podjetja na novo organizacijsko obliko nosilo poleg finančnega prav komercialno področje. Osnovna naloga, ki jo mora nasledovati komercialna, organizirana v novih pogojih, je, zagotoviti podjetju in njegovim izdelkom kontinuiteto na tržiščih. Prav v času konstituiranja nove organizacijske oblike podjetja kupci nikakor ne smejo čutiti slabšega poslovnega servisa, naši izdelki pa jim morajo biti enako dosegljivi, kot pred reorganizacijo.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Program akcij za združitev Elektrovinske industrije Maribor v SOZD Elektrovinske industrije Ljubljana

Na skupnem sestanku predstavnikov družbenopolitičnih organizacij ZP Elektrovinske industrije Maribor, ZP ISKRA Ljubljana in ZP Gorenje Velenje v Mariboru, dne 25. 2. 1975, je bil sprejet dogovor o ustanovitvi skupnega koordinacijskega akcijskega odbora za izvedbo integracije. Koordinacijski odbor sestavljajo: sekretarji sveta ZK, predsedniki sindikalnih konferenc, predsedniki konferenc ZSMS in predsedniki aktivna ZB iz vseh teh združenih podjetij.

I. Na prvi seji, dne 10. 3. 1975 v Ljubljani je bil koordinacijski akcijski odbor konstituiran v naslednjem sestavu:

1. Čebela Jože, predsednik sindikalne konference ZP Iskra – predsednik,
2. Babič Štefan, sekretar sveta ZK ZP Elektrovinske industrije Maribor – namestnik predsednika,
3. Miklavčič Janez, sekretar sveta ZK ZP Gorenje – član,
4. Preskar Stane, sekretar sveta ZK ZP Iskra – član,
5. Ledenik Oto, predsednik sindikalne konference ZPP Elektrovinske industrije Maribor – član,
6. Cimperc Valter, predsednik sindikalne konference ZP Gorenje – član,
7. Križnar Franc, predsednik aktivna ZB ZP Iskra – član,
8. Štancer Silvo, predsednik aktivna ZB Elektrovinske Maribor – član,
9. Šalamon Jože, predsednik konference ZSM ZP Elektrovinske industrije Maribor – član,
10. Pavlica Miloš, predsednik konference ZSM ZP Iskra – član,
11. Krelb Jože, predsednik konference ZSM ZP Gorenje – član.

II. Poleg centralnega koordinacijskega odbora, kateremu je glavna naloga podana v koordiniranju vseh integracijskih akcij, se podobni odbori, iz sestava družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov, ustanove na vseh ravneh samoupravne organiziranosti v SOZD (od TOZD, OZD in SOZD).

III. Poslovna odbora SOZD Elektrovinske industrije Ljubljana in Elektrovinske industrije Maribor sta odgovorna za strokovno izvedbo akcije in za poslovno, oz. strokovno utemeljitev združevanja.

IV. Komisija za izdelavo elaborata o ekonomski upravičenosti združevanja v sestavi: tovariš Delopst, ZP Iskra, tovariš Šušteršič, ZP Gorenje, in tovariš Ekart, ZP Elektrovinske Maribor, naj že izdelano gradivo dopolni v tej smeri, da bo razvidna programska razvojna osnova v srednjeročnem planu razvoja nove nastale SOZD za sleherno TOZD.

V. Poslovni odbor SOZD Elektrovinske industrije Ljubljana naj že ustanovljeno komisijo za realizacijo 24. člena Samoupravnega sporazuma razširi s predstavnikom Elektrovinske industrije Maribor.

VI. Delavski svet SOZD Elektrovinske industrije Ljubljana na svoji prvi seji obravnava program integracijskih akcij ter ustanovi posebno začasno komisijo za uvedbo sprememb samoupravnega sporazuma SOZD Elektrovinske industrije Ljubljana. V to komisijo predlagajo samoupravni organi SOZD Elektrovinske industrije Maribor 2 člana. Komisija za spremembo Samoupravnega sporazuma pripravi predlog sprememb sporazuma samo za določila, katera je treba menjati, ali dopolniti zaradi:

- določil novega zakona o združenem delu
 - realizacije 24. člena obstoječega samoupravnega sporazuma
 - novih integracijskih procesov.
- VII. Pri koordinacijsko-akcijskem odboru je imenovana posebna komisija, sestavljena iz sekretarjev ZP Gorenje, ZP Iskra in ZP Elektrovinske industrije Maribor, katere naloga je, da pravno in organizacijsko izdela usklajen program celotnega postopka

za spremembe samoupravnega sporazuma in izvedbo integracije.

Predlog rokovnika

- a) Sprejetje programa in rokovnika za izvedbo integracije in sprejetje sprememb samoupravnega sporazuma – 7. 4. 1975
- b) Zasedanje samoupravnih organov obeh SOZD, imenovanje komisij, sestanki komisij in odborov – april, maj 1975
- c) Obravnava gradiv za integracijo

Iskra eden izmed nosilcev razvoja Ljubljane

Programsko – razvojna usmeritev Iskrine dejavnosti na območju Ljubljane sloni pretežno na profesionalni elektroniki. Pri tem gre za razvojno in proizvodno realizacijo že sedanjih številnih Iskrinih programov. V zvezi s tem naj navedemo le najpomembnejše.

V prvi vrsti je to mikroelektronika, sledijo pa ji računalništvo, alarmne naprave in druge naprave za zaščito pred požari in vplomi, avtomatizacija in signalizacija v železniškem in cestnem prometu, avtomatizacija v elektroenergetiki, avtomatizacija v industriji, brezžične zveze in naprave, lesarska tehnika in medicinska elektronika.

Mikroelektronska vezja predstavljajo tretjo revolucijo v elektroniki – za elektrono in tranzistorjem – in omogočajo, da so naprave dosti manjše, manjša pa je tudi poraba energije, hkrati pa mikroelektronska vezja povečajo zanesljivost elektronskih naprav in sistemov ter omogočajo ceneno gradnjo funkcionalno zelo kompleksnih sistemov v velikih množinah, kot na primer v računalništvu. Za načrtovanje mikroelektronike je potreben močan intelektualni potencial, pri tem pa ima Iskra za Ljubljano pomembno vlogo.

Predvidoma bo letos odpadlo na ljubljansko regijo skoraj 40 % proizvodnje s področja elektronike, pri čemer pa bo udeležba ljubljanskega dela Iskrine proizvodnje le nekaj več kot 30 %. To kaže na koncentracijo elektronike v ljubljanskem območju, s tem pa opozarja tudi na kadre in njihovo strukturo v Ljubljani.

Na drugo mesto smo uvrstili računalništvo, s katerim se je Iskra tudi že začela ukvarjati. Računalništvo lahko delimo na poslovno in procesno. Pri obeh, zlasti pa pri slednjem, je poleg proizvodnje naprav potreben številčen visoko sposoben kader za tako imenovani „software“, oz. funkcionalno pripravo in optimizacijo računalniških programov, ki je „intelektualni servis“ za kupce in sposoben izpolnjevati izredno široko vrsto paleta zahtev uporabnikov računalniškega krmiljenja v najrazličnejših proizvodnih in poslovnih procesih.

Nadaljnja področja Iskrine proizvodne usmeritve so kompleks alarmnih naprav in sistemov za zaščito objektov proti požarom in vlomom, nadalje kompleks avtomatizacije in signalizacije v železniškem in cestnem prometu, avtomatizacije v elektroenergetiki v zvezi z novimi visoko napetostnimi elektroenergetskimi povezavami v državi, avtomatizacija v

in sprememb samoupravnega sporazuma na razširjenem koordinacijsko-akcijskem odboru od 1. do 8. 9. 1975

d) Objava integracijskih gradiv in predloga sprememb samoupravnega sporazuma – 15. 9. 1975

e) Razprava o predlogu sprememb sporazuma in o integracijskih gradivih – od 15. 9. do 15. 10. 1975

f) Usklajevalni postopek. Predloge je treba dostaviti najkasneje do 25. 10. 1975 – od 1. 11. do 15. 11. 1975

g) Objava končnih tekstov vseh gradiv – 1. 12. 1975

h) Odločanje na zborih o integraciji in samoupravnem sporazumu – od 1. 12. do 15. 12. 1975

i) Ugotovitev rezultatov ter zasedanje samoupravnih organov od 15. 12. do 30. 12. 1975.

To so le grobi obrisi predstoječega programa in rokov, ki pa jih bo treba še podrobneje obdelati v komisijah in skupnem odboru ter na vseh ravneh samoupravne in družbenopolitične organiziranosti.

Predlog izdelal:
Jože Čebela

industriji, s poudarkom na tehnologiji industrijskih procesov itd. Ta področja so poleg visoko zahtevnega razvoja vezana še na močne projektivno – servisne inženiringe Iskre, še posebej, ker prav tu predvidevamo močan razvoj v povezavah s tržišči tako imenovanega tretjega sveta.

Naslednje področje, ki je značilno za ljubljanski bazen, je področje brezžičnih zvez in naprav, različnih vrst in z različnimi uporabnimi nameni. Na tem področju prehaja tehnika vedno bolj na sisteme z ultraviočnimi in optičnimi frekvencami, ki omogočajo izredno veliko število zvez in širijo področje uporabe.

Nadalje je treba omeniti še lasersko tehniko, ki jo intenzivno razvijajo pa tudi že izdelujejo v ljubljanskem delu Iskre, zajema pa konkretne aplikativne možnosti od meritve razdalje, prek laserskih računalniških spominov, do mehanske obdelave z laserji.

Omenimo še področje medicinske elektronike. Na tem področju namerava Iskra ustrezno povečati obstoječe, zdaj dokaj raztresene, intelektualne in proizvodne potenciale v Ljubljani ter v povezavi s fakultetami in inštituti dati tej veji novo vzpodbudo.

(Nadaljevanje prihodnjič)
lad

SINDIKALNI POVERJENIKI

V zadnji številki smo v okviru razpisa letovanja v 1. 1975 napisali tudi, kdo so v TOZD sindikalni poverjeniki za letovanje. Pri tem smo danes prisiljeni objaviti nekatere spremembe. Tako je v TOZD Inštitut za produktivnost dela in metrologijo Ljubljana, poverjenik DUŠAN ČUČEK, v tovarni elektronskih naprav Stegne, Teodor OČEK in ne Mariji Baloh, ter v Industriji EMO Celje – Marjana VEBER in ne Franc MAHNE, kot je bilo objavljeno v števil. 12.

Z razgovorov o razvoju Ljubljane.

ISKRA – NAPRAVE, LJUBLJANA

Pred sprejetjem stabilizacijskega načrta

Poslovno leto 1974 je naša TOZD zaključila uspešno, saj sta bila proizvodnja in prodaja približno 3 % višja od gospodarskega plana za to leto, pa tudi ostanek dohodka, ki je znašal 7.641. tisoč ND ali 8,1 % od celotnega dohodka, je bil zadovoljiv.

Vsekakor pa obstoječe velike možnosti in tudi nujnost, da se poslovanje in poslovni rezultati še izboljšajo. Obenem je izboljšanje poslovanja tudi pogoj, da uresničimo postavljene plene in izpolnimo naloge, ki so nam jih postavili nekateri naši kupci. Vedeti je treba, da obveznosti po aranžiranih (sklenjenih pogodbah, programska delitev itd.) z nekaterimi našimi kupci presegajo običajne obligacije med kupcem in prodajalcem in so sankcije za neizpolnitev ali odstop pogodb lahko izredno hude, zato je stabilnost našega poslovanja še posebno važna.

Poglejmo, katera so glavna področja, kjer moramo in moremo z izboljšanjem poslovanja doseči določene pozitivne rezultate:

- počasno obračanje zalog, previsoke zaloge, nekompletnost repromateriala
- neenakomerna proizvodnja, prodaja, financiranje, kadrovanje
- preizek dobiček, posebno glede na potrebe po obratovalnih sredstvih
- premajhen vpliv na nekatere poslovne funkcije (prodaja, razvoj) in premajhna povezava
- prepočasen razvoj TOZD.

Vse našete „šibke točke“ v poslovanju seveda vplivajo na to, da razpoloženje v kolektivu ni vedno na višini, naloge, ki so pred nami, pa so tako velike in pomembne, da so ravno delovno razpoloženje, požrtvovalnost in želja po napredku slehernega člana kolektiva pogoji, brez katerih bi bil nadaljnji napredek vsekakor počasnejši kot sicer.

Kako smo se lotili uresničevanja stabilizacijskega načrta?

Najprej smo med pojavi, ki zavirajo še hitrejši razvoj naše TOZD, izbrali najvažnejše in zatem določili ukrepe, s katerimi bomo izboljšali stanje. Tako smo določili kakih 50 ukrepov, od katerih so nekateri zelo obsežni in dolgoročni, drugi pa morajo biti ures-

ničeni takoj in s tem vplivati že na sedanje poslovne rezultate. Naštetimo nekatere planirane akcije:

- vpeljati sistem mrežnega planiranja v vse službe tovarne,
- dopolniti vse predpise o planiranju v TOZD,
- izdelati organizacijsko navodilo o sprejemanju novih izdelkov v proizvodni plan,
- normirati vse zaloge in poročati o doseganju normativov,
- redno pregledovati nekurantne zaloge,
- zaostri kontrolno nabavnih cen,
- vpeljati štednjo na vseh stroškovnih mestih TOZD,
- zaustaviti zaposlovanje predvsem v režijskih službah,
- vpeljati stimulativne kriterije za delo v režijskih službah,
- povečati zaposlenost v proizvodnih delavnicah in vpeljati izmensko delo,
- pregledati vse obstoječe organizacijske postopke in izločiti nepotrebne delovne operacije,
- izvesti korekcijo osebnih dohodkov,
- izdelati plan informiranja članov kolektiva,
- urediti odnose s prodajno službo v DO,
- urediti odnose z razvojem TOZD,
- pospešiti vpeljavo avtomatske obdelave podatkov posebej na področju planiranja in naročanja repromateriala itd., itd.

Seveda je pri takem obsegu nalog treba natančno določiti

- kdo je za določeno nalogo odgovoren,
- komu in ob katerih terminih poročati,
- do kdaj mora biti naloga dokončana in kdo pregleda uspeh (ali neuspeh) naloge.

Vse to smo v našem predlogu stabilizacijskega načrta določili. Pričakujemo, da bomo v nekaj dneh, potem, ko bo predlog načrta potrjen s strani strokovnih služb, načrt sprejeli na samoupravnih organih TOZD in v kratkem že poročali o prvih uspehih pri izpolnjevanju te važne naloge.

K.M.

Spoznanje: skupaj in enotno je nujnost

V sredo, 2. aprila 1975, sta skupno zasedala področni kolegij finančnih direktorjev branžnih delovnih organizacij in področni kolegij komercialnih direktorjev branž ter obravnavala več pomembnih in važnih zadev.

Iskra rabi dodatnih 13 milijard obratnih sredstev

Za izpolnitev gospodarskega načrta ZP Iskra za 1. 1975 našim delovnim organizacijam (branžam) in TOZD zmanjka približno 28 milijard starih dinarjev trajnih obratnih sredstev. Združeno podjetje Iskra je prek generalnega direktorja Jožeta Hujsa in v. d. direktorja finančnega področja Ilja Mediča (ki je bil med tem imenovan za v. d. direktorja IC) že ustrezno ukrepalo in je Iskra odbila kot prvo transo 15 milijard dinarjev, za razliko pa morajo branžne delovne organizacije (in TOZD) vložiti svoje zahteve pri pristojnih podružnicah LB, Dolenjski in Koprski banki.

ISKRINA BANKA POSTAJA NUJNOST

Finančni direktorji branž in vodilni delavci ZP kot tudi odgovorni delavci TOZD in DO čedalje bolj spoznavajo potrebo po izpolnitvi določila samoupravnega sporazuma ZP, ki govori o ustanovitvi naše lastne Iskrine interne banke. Tudi v to smer že tečejo razgovori in je v pripravi predlog, ki ga bodo v kratkem dobile vse TOZD Iskre v obravnavo. Od tega, kako hitro se bomo znali organizirati tudi na področju „denarnega gospodarstva“ bo v mnogočem odvisna realizacija našega letošnjega gospodarskega načrta.

ISKRINA REORGANIZACIJA JE ZAKLJUČENA

„Razdelitev“ premoženja IC je pripravljena, pripravljen je tudi samoupravni sporazum med IC in

FILIALNA VSO POTREBNO SKRBI IN POZORNOST

Na domačem trgu imajo branže in njene komercialne, pa tudi filiale dokaj težav prav zaradi pomanjkljivega medsebojnega obveščanja. To so se pravočasno spoznali udeleženci področnega kolegija in sklenili vzpostaviti ponovni redni pretok informacij v obeh smereh filiala (F) – branža (B) in B – F. Filiala je naša najvažnejša izpostavljenost tipalka na trgu, zato ji gre vsa naša skrb in pozornost, so sklenili. In še več: prek filiale gre celotni naš nastop na trgu, ki je od danes naprej dogovorjeno spet skupen in enoten! Druga naša, nič manj pomembna skrb pa velja našim servisom ter organizaciji in razvoju servisne dejavnosti. Servisi čuvajo ugled Iskre, zato jim je v prvi vrsti treba zagotoviti kadre, pogoje za delo (prostore in instrumentarij) ter ne nazadnje: rezervne dele!

(Nadaljevanje na 6. strani)

Zaključek I. 1974 zadovoljiv

Leto 1974 je bilo za Iskro leto intenzivnega dela za uresničitev določil samoupravnega sporazuma, preko katerih na našem področju uveljavljamo načela nove ustave in stališča X. kongresa ZKJ, ki so odprli široke osnove za spremembe na področju družbenoekonomskega, družbenopolitičnega in socialnega življenja.

Temeljne organizacije združenega dela so postale osnovni nosilci reprodukcije in celokupni ciklus reprodukcije je odvisen od njihovih odločitev, kar pomeni učvrstitev združenega podjetja kot celote. Samoupravni sporazum, ki smo ga sklenili ob koncu leta 1973, daje možnost za nadaljevalni proces v organiziranosti: temeljne organizacije združenega dela se združujejo po načelih branžne pripadnosti. V branžni, tj. integralni organizaciji strokovno opredeljenega dela pridobimo temeljne organizacije združenega dela večje možnosti vplivanja na proizvodnjo, na komercialni in na znanstvenotehnoški ciklus, kar predstavlja novo kvaliteto.

Če v kratkem povzamemo ugotovitve iz obdelav posameznih dejavnosti ZP Iskra, ki sledijo v tem poročilu, bi kompleksna ocena našega poslovanja v letu 1974 bila naslednja:

Ukrepi ekonomske politike so pogojevali dinamično gospodarsko rast, visoke stopnje rasti proizvodnje, potrošnje in zaposlovanja. V drugem polletju je prišla do močnejšega izraza inflacija, ki je močno devalvirala porast dohodka, vplivala je na oslabitev realnega povpraševanja in povzročila porast zalog v industriji ter nelikvidnost. Izvoz kot stimulativni faktor proizvodnje je slabel.

Te razmere se v polni meri odražajo v naših lanskeletnih dosežkih. Dosegli smo ugoden porast proizvodnje, finančni rezultat pa nam je zmanjšala inflacija, ki je povzročila močan porast cen materiala in storitvam. Prav tako smo pri zunanjetrgovinski bilanci ostali pod željenimi rezultati.

Problemov, ki so spremljali gospodarski razvoj v letu 1974, ne bo mogoče v krajšem obdobju bistveno razrešiti. Zato bodo rezultati našega bodočega poslovanja predvsem odvisni od naših prizadevanj, od tega, v kolikšni meri bomo sposobni ostvariti več usklajevanja, več odgovornosti, ki jo združeno delo terja od vsakega posameznika.

OSNOVNI PODATKI ZA ZP IZ POSLOVNEGA POROČILA ZA LETO 1974

	Realizacija 1973	Realizacija 1974	Indeks
Proizvodnja	3.348.870	4.067.617	121,4
Raziskave in razvoj	92.362	102.039	110,5
Prodaja na domačem trgu	2.843.733	4.164.284	146,4
Izvoz v dolarjih	39.035.899	47.482.678	121,6
Nabava na dom. trgu	851.501	1.432.191	168,2
Zaposleni	23.981	25.988	108,4
Poprečni OD na zaposl.(din)	2.065	2.562	124,1
Celotni dohodek	6.461.761	9.514.785	147,3
Dohodek	1.310.397	1.746.224	133,3
Amortizacija	126.053	176.387	139,9
Dobiček	206.972	244.953	118,4
Investicije v OS	329.265	399.836	121,4

PROIZVODNJA

V Jugoslaviji smo v letu 1974 zabeležili 10,7 %-no rast v industriji, pri čemer v sami elektroindustriji 17 %. Porast industrijske proizvodnje v Sloveniji je bil nekoliko večji in je znašal 12 %, pri čemer pa je slovenska elektroindustrija dosegla 22 %.

Vrednost proizvodnje v Iskri je znašala 4.067.617.000 din, kar predstavlja 21,4 %-no rast napram letu 1973. Glede na to, da je bilo za elektroindustrijo kot najbolj propulzivno vejo industrije planirano v letu 1974 13 %-no povečanje, lahko smatramo doseženo rast v Iskri kot uspeh, glede na neugodno gospodarsko situacijo.

Dosegli smo 12,1 %-no povečanje produktivnosti, kar je kljub skromnejšemu rezultatu glede na pretekla leta še vedno iznad 6,4 %, za kolikor je narasla produktivnost v industriji SR Slovenije.

V programski delitvi proizvodnega programa s tehničnega vidika smo naredili nadaljnji preki v smeri elektronike, ki naj bi dobila v perspektivni usmeritvi Iskre čedalje pomembnejšo vlogo. Tako znaša delež elektronike že 38,7 % in elektromehanike 61,3 %, če pri tem izločimo kovinski oziroma

strojni del proizvodnega programa. Pri upoštevanju celotnega proizvodnega programa pa je bilo elektronike 34,7 %, elektromehanike 54,8 % in kovinskega dela 10,5 %.

RAZVOJ IN RAZISKAVE

Za razvoj in raziskave smo v letu 1974 namenili 102.039.000 din. Glede na splošno zaostrevanje pogojev gospodarjenja je bilo porabljenih za RR dejavnosti le 10,5 % več sredstev kot leto poprej. Upadanje deleža za razvoj skušamo kompenzirati z večjo angažiranostjo in efektivnostjo raziskovalnih kadrov. Do nadaljnjega poglobljavanja sodelovanja je prišlo tudi s Fakulteto za elektrotehniko, Inštitutom „Jožef Stefan“ in Inštitutom za elektroniko in vakuumsko tehniko. Dobri del raziskovalnih kapacitet teh institucij dela sedaj za Iskro.

Podobne uspehe lahko zabeležimo tudi na področju angažiranja finančnih sredstev Raziskovalne skupnosti Slovenije in namenskih skladov Ljubljanske banke. Tako smo preko RSS v letu 1974 financirali razvojno dejavnost Iskre v višini 25.234.000 din, kar predstavlja 273 % povečanje napram letu 1973.

PRODAJA

Celotna prodaja se je povečala za 41 %, vendar domača prodaja kar za 46,4 %, izvoz pa le za 21,6 %. Vrednost celotne prodaje ZP je znašala 4.926.856.000 din.

V letu 1974 je vladala na domačem trgu izredna konjunktura, tako da se je domača prodaja povečevala na račun izvoza, na tujih trgih pa se je zmanjševala naša konkurenčnost zaradi znatno zvišanih proizvodnih stroškov. Nekateri izpadi pri domači prodaji izhajajo le zaradi proizvodnih težav v nekaterih organizacijah, nastalih predvsem zaradi pomanjkanja nekaterih materialov.

Izvoz je bil realiziran v višini 47.482.678 dolarjev. Ne glede na ukrepe za pospeševanje izvoza je rentabilnost izvoza padla zaradi naraščajočih proizvodnih stroškov.

Izvoz po valutnih področjih ne kaže bistvenih premikov.

KADRI

Poprečno število delavcev je znašalo 25.988, tako da se je glede na leto 1973 povečalo za 8,4 % oziroma od začetka do konca leta za 2.164 delavcev.

Če gledamo porast števila delavcev po organizacijah, potem stojijo v

v 000 din

Ostale višje in visoke šole	47
TSS elektro	249
TSS strojna	85
ESS	116
Administrativna šola	46
Gimnazija	6
Ostale srednje šole	2
Poklicne šole	532

Poleg štipendiranja je pomemben še podatek o izrednem študiju. Na raznih šolah je bilo v letu 1974 vpisanih 1.096, študij pa je končalo 137 zaposlenih; od tega števila je bilo na višjih in visokih šolah vpisanih 522, diplomiralo pa 27 zaposlenih.

OSEBNI DOHODKI

V letu 1974 je bil poprečni osebni dohodek v ZP Iskri za 24,1 % višji kot leto poprej in je znašal 2.562 din na zaposlenega.

Porast 24,1 % za celotno Iskro je hkrati tudi največji porast v zadnjih letih. Vendar pa to ni značilno samo za našo organizacijo, ampak še v večji meri za republiko in SFRJ.

Ne glede na močan porast osebnih dohodkov v Iskri, kot tudi v SRS in SFRJ, moramo poudariti, da je ta porast samo nominalen, kajti porast življenjskih stroškov je dosegel letos v SRS kar 24,3 %.

FINANČNI REZULTAT

Če primerjamo letošnji finančni rezultat z letom 1973, ugotavljamo, da se je situacija poslabšala. Celotni dohodek je letos dosegel vrednost 9.514.785.000 din in se je povečal glede na leto 1973 za 47,3 %, dohodek pa se je pri tem povečal samo za 33,3 %. Še manj pa je porasel dobiček, in sicer za 18,4 % in je letos dosegel 244.953.000 din.

Poslabšanje strukture celotnega dohodka smo spremljali že skozi vse leto. Poslabšana situacija našega gospodarstva, močna inflacija, ki je povzročala močan porast cen reprodromateriala in storitev ter naraščanje nelikvidnosti, je seveda imelo vpliv na strukturo stroškov. Pri tem pa se cene naših izdelkov niso povečevale v skladu z gibanjem cen reprodromateriala. Tako je udeležba dohodka v celotnem dohodku padla iz 20,3 % v letu 1973 na 18,3 % v letu 1974. Prav tako je padla udeležba dobička iz 3,2 na 2,6 %. Zanimiva je pri tem tudi višina amortizacije, in sicer tiste nad predpisano stopnjo. Ta je dosegla 59.102.000 din in predstavlja 34 % celotne letošnje amortizacije, kar pa pomeni poslabšanje glede na leto 1973 (42 %).

INVESTICIJE

Investicijska dejavnost se je v letu 1973 dvignila na svojo najvišjo točko, ko je dosegla 10,3 % od vrednosti proizvodnje. V letu 1974 je ponovno nekoliko padla, in sicer na 9,8 %.

Do konca leta smo dosegli skupno vrednost 399.836.000 din investicij, od tega v proizvodnjo 385.054.000 in v družbeni standard 14.782.000 (razmerje 96,3 % : 3,7 %). To predstavlja povečanje glede na leto poprej za 21,4 %. Ne moremo mimo dejstva, da je visoka inflacija razvrednotila nominalna sredstva, ki so bila vložena v investicije in da je zato dejanski fizični obseg nižji.

Glede na namen je bilo porabljenih za gradbene objekte 34 %, za opremo 63 % in za ostalo 3 % sredstev. Investicije so bile financirane iz lastnih skladov 35 %, iz bančnih kreditov 43 % in iz komercialnih kreditov 22 %.

Glavni delež v skupni vrednosti investicij odpade na 3 organizacije (63 %), in sicer na Elektromehaniko (za II. fazo gradnje tovarne na Laborah, dokončanje lakirnice in oprema), Avtoelektriko (tovarna malih zaganjalnikov) in na Commerce (poslovna stavba).

DOPIŠUJTE V ISKRO

NOVI NASLOV UREDNIŠTVA:
Ljubljana, Prešernova c. 27
Telefon: 24 - 905

NOVA KOMERCIALNA ORGANIZIRANOST

(Nadaljevanje s l.strani)

Komercialna politika in strategija podjetja sta gotovo tesno povezani.

Kaj mislite o tem?

Kot vsaka je tudi nova, torej sedanja komercialna politika določena s strategijo podjetja. Če se nekoliko poglobimo v mesto komercialne v novi organizacijski obliki Industriji in njene relacije znotraj Industriji, bomo kaj lahko ugotovili, da predstavlja pravo industrijsko in tržno usmerjeno komercialno. To pomeni, da je tok informacij od tržišča do proizvajalca in obratno hitrejši in kvalitetnejši. V novih pogojih lahko hitreje ugotovimo faktorje, ki so odgovorni za uspeh, oz. uspeh, saj so relacije jasnejše in odgovornosti bolj definirane.

Kako pa vidi komerciala svojo vlogo v uveljavljanju samoupravnih načel?

Kot eno od skupnih področij delovne organizacije je komerciala na osnovi ustavnih načel in medsebojnih sporazumov poklicana, da opravlja komercialne naloge ter, da oskrbi neposredne proizvajalce z informacijami, ki jih le-ti potrebujejo za sprejemanje svojih delovnih in razvojnih načrtov.

Kaj bi bilo treba storiti na tem področju?

Vsekakor je potreben dober informacijski sistem. Prav v novi organizacijski obliki podjetja je možno ta sistem dodelati tako, da bo politika posameznih Industriji in celotnega Združenega podjetja bolj slonela na informacijah s tržišča.

Kako gledate na nove relacije med proizvodnjo in komercialo?

Vsekakor mora komerciala graditi svoja dela ob izhajanju s tržišča, to je analiziranju potreb tržišča. S tako zbranimi informacijami mora krmiliti in vplivati na dogajanja v proizvodnji. Relacije med proizvodnjo in komercialo morajo biti intenzivne in čimširše. Seveda bo to pripeljalo tudi do večje kritičnosti nasproti proizvodnji. Ta mora biti fleksibilna in sposobna, da se na osnovi komercialnih podatkov kar najhitreje prilagodi tržnim razmeram.

Kako pa vidi komerciala svojo prodajno dejavnost, usmerjeno proti tržišču?

Načini prodaje in njene poti se v novih pogojih niso spremenili. Vsi vemo, da je uspešno prodajo možno voditi le ob močni mreži predstavništva, tako doma kot v tujini. Ta usmeritev je podjetju v preteklosti tudi zagotavljala nagel vzpon. „Nove komercialne“ bodo prav tako maksimalno izkoriščale obstoječo mrežo predstavništva ter se zavzemale za njeno nadaljnjo razširitev. V novih pogojih bo vsekakor potrebno več dogovarjanja med Iskra Commerce – TOZD Domači trg in komercialami Industriji, da bomo izločili nevspešnosti matične organizacije, v kateri se je znašla mreža predstavništva. Usluž-

benci so organizacijsko vezani na TOZD Domači trg, strokovno pa tesno sodelujejo s komercialami Industriji.

Kakšni so prvi analitski pokazatelji dela komercialne v letošnjih prvih treh mesecih, torej v času, ko delujemo v novih pogojih. Bi morda to konkretizirali za vašo Industrijo?

Če pogledamo analitske pokazatelje realizacije na jugoslovanskem tržišču v prvih mesecih letošnjega leta v Industriji za telekomunikacije, smo lahko zadovoljni. Zastavljene naloge smo presegli kljub izpadom v proizvodnji, kar pomeni, da smo črpali iz obstoječih zalog. V izvozu smo bili manj uspešni. Prisotnost na tujih trgih je za našo in seveda tudi za druge Industrije velikega pomena. Predvsem važna je prisotnost na tehnično in komercialno zahtevnejših tržiščih. Povratne informacije s teh tržišč so neke vrste kontrola naše tehnične in komercialne zmogljivosti.

Posebej specifična in komercialno zahtevna so tudi tržišča dežel v razvoju. Prepričan sem, da se moramo za nastop na teh tržiščih bolje organizirati in se izogibati ozkosti v svojih gledanjih in odločitvah. Tu se srečujemo z mednarodno konkurenco, ki je dobro organizirana in ima v mednarodnem trgovanju dolgoletne izkušnje. Zato se moramo truditi, da bo sodelovanje Industriji čimboljše in čim tesnejše, saj gre za večje posle, v okviru nekaterih nastopamo z večjim delom našega programa.

Glede na našo relativno visoko tehnološko raven moramo nameniti pozornost tudi prodaji naših izdelkov v zahodnoevropske dežele na osnovi obstoječih širših relacij, meddržavnih sporazumov in sporazumov grupacij.

Na koncu lahko rečemo, da vidi komerciala v novi organizacijski obliki na osnovi internih in eksternih relacij nove možnosti – vplivati na hitrejši in kvalitetnejši razvoj podjetja.

Spraševal: Lado Drobež

V DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJAH

NAČELO PARITETE NEVZDRŽNO

S konference KK ZSMS ZP Iskra

„Pri formiranju družbenopolitičnih organizacij na ravni sestavljenih organizacij združenega dela, ali pa kjerkoli drugje, nikakor ne sme in ne more veljati načelo paritete.“

Približno s temi besedami je na zasedanju Koordinacijske konference ZSMS ZP Iskra v petek, 4. aprila, predsednik sindikata ZP Iskra Jože Čebela obsodil nekatere težnje, ki jih je opaziti v sedanjem procesu nastajanja skupnega vodstva mladinskih organizacij Iskre in Gorenja. „V vodstvu skupne mladinske organizacije naj bodo mladinski aktivisti, ki to zaslužijo, nikakor pa ne smemo dovoliti kakšnih teženj po paritetnem določanju vodstva. Glavni krivec za takšne nepravilnosti je gotovo nezaupanje med mladimi.“

Udeležence konference je tudi seznanil, da bodo do 10. maja letos formirali enoten sindikat na ravni

TOZD Elektrokovinske industrije Ljubljana.

Konferenco KK ZSMS ZP Iskra je odprl predsednik Miloš Pavlico ki je po izvolitvi organov konference tudi prebral poročilo o delu in načrtih mladih v ZP Iskra. To poročilo v celoti objavljamo na drugem mestu.

Zasedanje se je nadaljevalo s poročanjem predstavnikov mladinskih konferenc po branžah, ki so spregovorili o delu mladih v času po ustanovitvi branžnih koordinacijskih konferenc.

V okviru obsežnega dnevnega reda so udeleženci zatem sprejeli poslovnik

(Nadaljevanje na 7. strani)

ISKRA
Številka 13–12. april 1975 **3**

Obiskali smo Industrijo EMO-Celje — TOZD Frite

Med temi našimi „sprehodi“ po ZP Iskra smo tokrat obiskali najmanjšo temeljno organizacijo v industriji EMO TOZD — Frite.

TOZD Frite je razdeljena na proizvodni in razvojni laboratorij, slednji pa se je specializiral še na emajlirsko in analitsko področje. Zanimivo je, da so Frite edina TOZD v EMO, ki ima lastni razvojni oddelek. Pri ustanavljanju samostojne enote so jim laboratorij priključili zato, ker se je že tudi pred tem ukvarjal z razvojem frite in emajla.

Vodja analitskega laboratorija — ing. Jožica Berginc in tehnik Marjana Guzeli.

Združitev v samostojno TOZD je bila pogojena s tem, ker je prodajni inženiring tesno povezan z razvojem frite, isti ljudje, ki frite laboratorijsko razvijajo, pa hkrati tudi določajo tehnologijo proizvodnje in način uporabe emajlov v proizvodnji.

sestavine. Torej kar precej zamotana sestavina, kljub temu pa je sama proizvodnja frite precej enostavna.

Po določeni recepturi, ki je več ali manj skrivnost tovarne, zmešajo sestavine za frito v posebnih mešalnikih, nakar homogeno maso talijo v rota-

Iskro, gledano v celoti, značilno, da zaposluje poprečno polovico žensk, pa dela v TOZD Frite le 7 žensk. Delo v tej organizaciji je več ali manj težaško, omenjene ženske pa delajo v glavnem v laboratoriju. TOZD Frite vodi dipl. ing. kemije Jože Jošt, po mnenju mnogih, ne samo v Celju, največji strokovnjak za Frite v Jugoslaviji.

In kaj beseda frita sploh pomeni? Frita je steklasta masa anorganskega, predvsem oksidnega izvora. Glavne sestavine frite so: kremenčev pesek, natrijev, ali kalijev živec, titanov dioksid, brezvodni boks, soda, nikljev oksid, kobaltov oksid, kalijev nitrat, mononatrijev fosfat, kalcijev fluorid in še nekatere druge manj pomembne

prej jo sušijo s centrifugiranjem, nato pa pakirajo v 50 kg vreče.

Frita je, lahko bi rekli, osnovna sestavina emajla. Slednjega zagotovo dobro poznate, o njem pa smo pisali tudi že mi v eni izmed prejšnjih reportaž iz naših TOZD.

Emajl pridobivajo tako, da frito in dodatke, kot so glina, kremenčev pesek, barvila in elektrolite mokro zmeljejo v krogličnih mlinih. Nastala suspenzija je emajl, torej sestavina, ki jo uporabljajo za zaščito jeklenih površin in, ki po žganju dobi značilen steklast sijaj.

V žganem emajlu je okoli 90 % frite in 10 % dodatkov.

Emajle — frite delimo v grobem na osnovne in krovne. Osnovni in temeljni emajli imajo to lastnost, da se tesno povežejo s kovinsko površino, medtem ko dajejo krovni emajli estetski izgled in uporabno vrednost.

Morda še malo kemije. Temeljni emajl ima vtajene kovinske okside, ki imajo to lastnost, da se med kemijsko reakcijo vežejo z jekleno površino. Gre predvsem za nikljev in kobaltov oksid. V krovnem emajlu teh dveh sestavin običajno ni.

Tako smo proizvodni del frite in emajlov na kratko opisali. S tem pa naloga delavcev TOZD Frite še ni končana, saj morajo njeni strokovnjaki nadzorovati kvaliteto emajlov v proizvodnji, to je v TOZD Posoda. Če bi morebiti prišlo do kakšnih napak, oz. pomanjkljivosti, morajo seveda tudi intervenirati.

Gotovo se še spominjate, da je tovarna EMO praznovala lani visok jubilej — 80-letnico obstoja. Frito so v EMO začeli izvajati pred 20 leti, pred tem pa so več, ali manj kupovali re-

Postavljanje 100-tonskega silosa za kremenčev pesek, oz. živec.

emajl, od takrat naprej pa so dosegli velike uspehe in so njihove frite in emajli enakovredni tujim. Zaenkrat izdelujejo le konvencionalne za kritje jeklene pločevine, razvoj pa so usmerili tudi na druga področja.

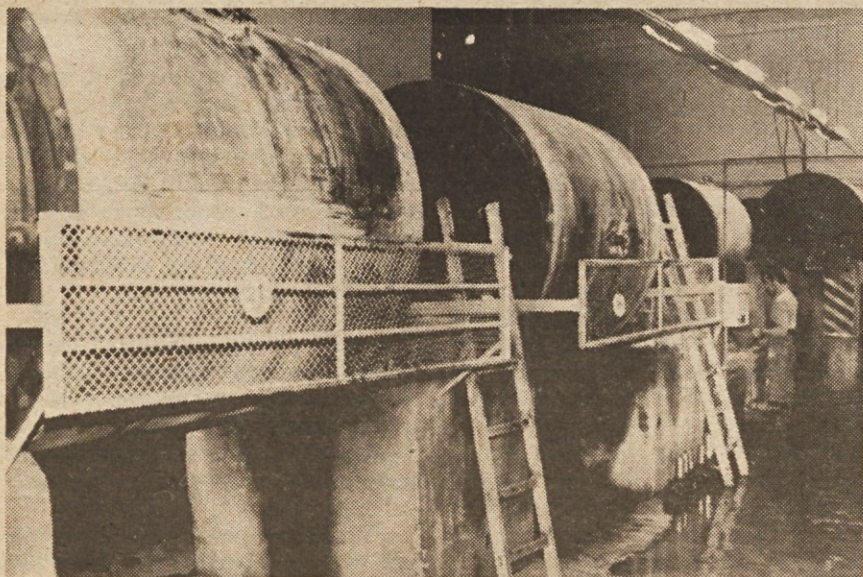
Smederevo in nekaterim manjšim organizacijam.

Na leto izdelajo okoli 6 tisoč ton frit, od tega pa jih okoli polovico prodajo. Emajla pa EMO z redkimi izjemami ne prodaja.

Frit za zdaj ne izvažajo. Ob tem je vsekakor zanimiv tudi podatek, da morajo najmanj 75 % surovin za izdelavo frit uvoziti in to skoraj izključno z zahoda. Uvažati so prisiljeni predvsem zato, ker teh surovin v Jugoslaviji skoraj še ni mogoče kupiti, žalostno pa je tudi to, da mora EMO uvažati celo kremenčev pesek, čeprav ga imamo v Jugoslaviji dovolj.

Podoben položaj je tudi pri nakupu dodatkov za proizvodnjo emajlov, saj morajo Celjani uvoziti domala vse dodatke, torej tudi glino, pri čemer predstavljajo barvila (pigmenti) velikanski strošek. Kilogram rdečega barvila stane okoli 500 dinarjev, na leto pa porabijo v EMO okoli 8 tisoč ton samo tega rdečega barvila.

Cene surovin, ki jih morajo uvažati v EMO, so se na svetovnem trgu lani dvignile najmanj za 65 %, nekatere kemikalije pa so se podražile tudi za več kot trikrat. Trenutni položaj s temi materiali je na svetovnem trgu tako kritičen, da so jih v EMO prisiljeni kupovati tudi po štirikratni ceni. Ostanek dohodka se je zato v TOZD Frite zelo zmanjšal, čeprav so med tem „prilagodili“ tudi svoje cene.

Kroglični mlini za mletje frite.

V TOZD Frite je zaposlenih okoli 50 ljudi. V topilnici delajo v štirih izmenah, v mlinu v dveh, v laboratoriju pa v eni izmeni.

cijskih pečeh. Po končanem taljenju pri temperaturi 1300 stopinj Celzija spuščajo vročo tekočo maso v vodo tako, da izpade na granulato in ta gra-

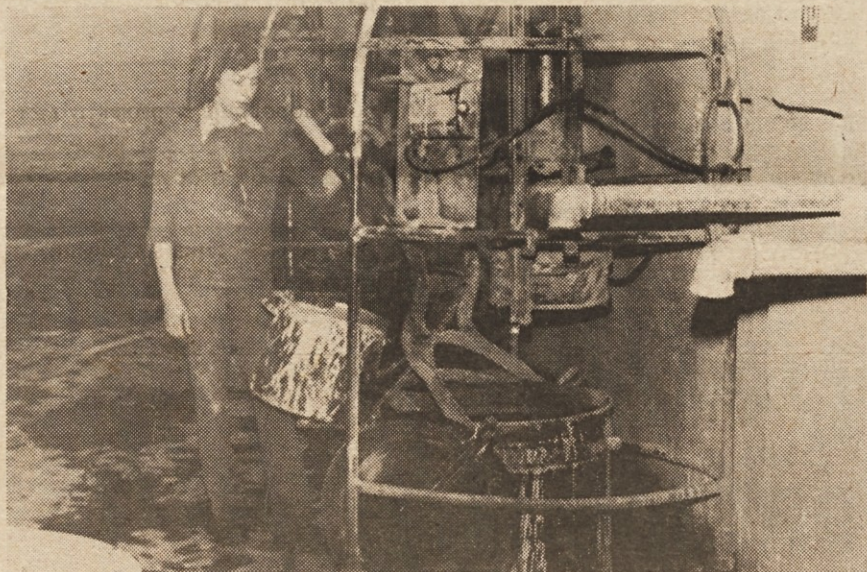

Viktor Kundih ročno seje emajl. Večje količine pa sejejo strojno.

Struktura zaposlenih je takсна: imajo tri diplomirane inženirje, tri tehnike, tri delavce, ki so končali posebno emajlirsko industrijsko šolo, drugi člani pa so kvalificirani in ne-kvalificirani delavci. Medtem ko je za

mulat je frita. Omenili smo, da poteka taljenje pri temperaturi 1300 stopinj Celzija, vedno pa ni tako, ker sta temperatura in čas taljenja odvisna od recepture, torej od tega, koliko odstotkov posameznih sestavnih delov je v vložku, šarži. En tak vložek tehta 450 kg.

Ko dobijo granulato, postopek pridobivanja frite še ni končan. Na-

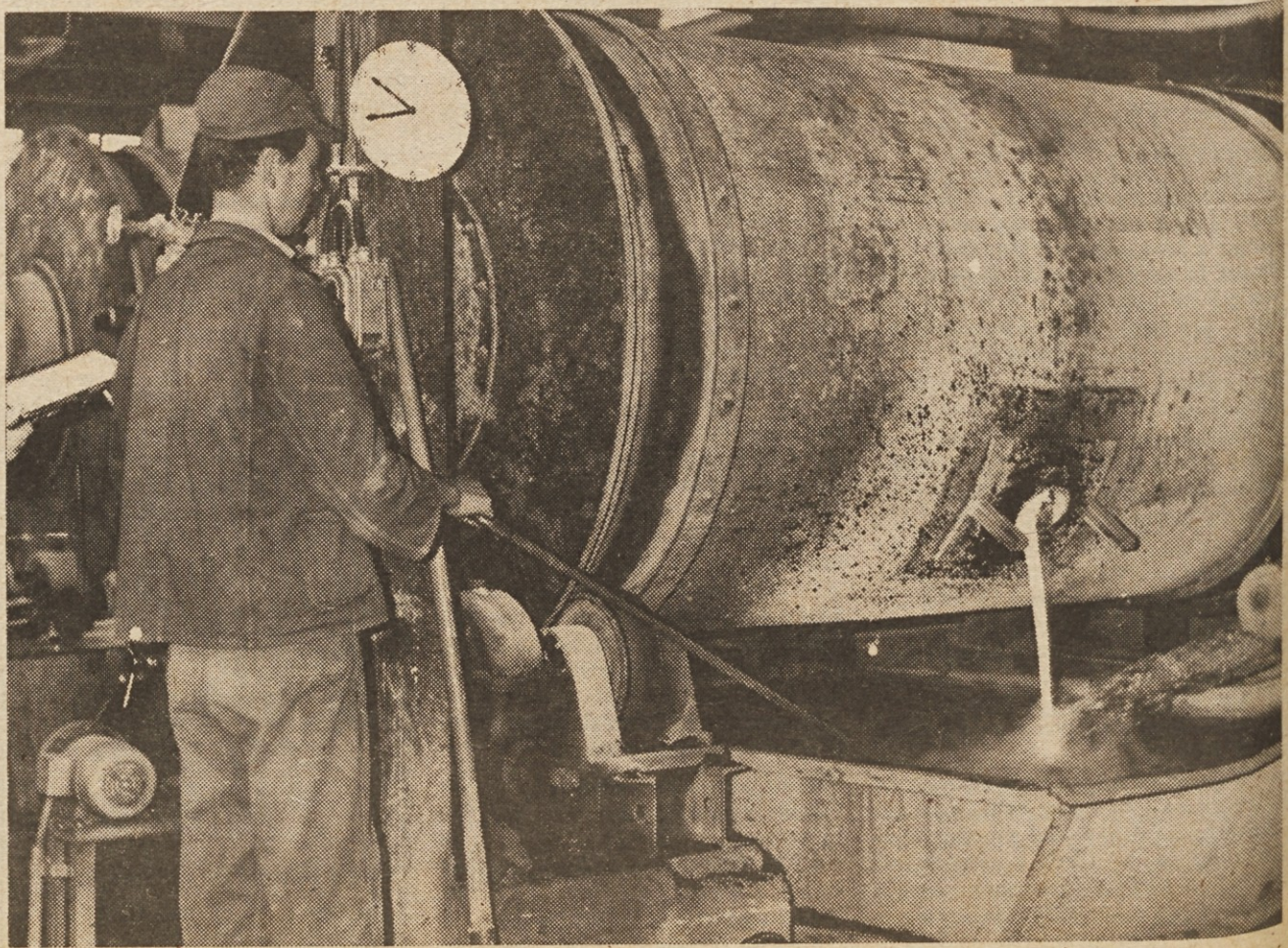

Stanko Misija pri strojnem sejanju emajla.

capture v tujini. Za lasten razvoj so se odločili predvsem zato, ker je bila novo odkrita titanova frita v primerjavi s prejšnjimi klasičnimi antimonovimi in kositrovimi izredno draga.

V EMO so l. 1956 razvili svojo prvo lastno titanovo frito in titanov

Do l. 1964 so izdelovali frite izključno za porabo v EMO, takrat pa so s fritami prišli tudi na trg. Frito prodajajo trenutno Gorenju iz Velenja, tovarni emajlirane posode Boris Kidrič iz Struge, tovarni posode Metalac iz Gornjega Milanovca, El Niš —

Potopljeno frito spustijo v hladno vodo. Ignac Razdevšek granvirano frito razporeja po kadi.

Kakovost nastaja pred proizvodnjo!

Med TOZD, ki kooperativno sodelujejo na tržiščih socialističnih držav, je TOZD Stikala močno zastopana. O tem, kako se odražajo zahteve tržišča na njihovo notranje poslovanje, so nam pripovedovali direktor TOZD Peter KOBAL, vodja sektorja tehnične kontrole Tone PRISTOV ter merilec Matija RANT.

„V vsaki TOZD se nemirno tržišče odraža po svoje. Kako se s stališča kakovosti to zaznava pri vas?“

Peter Kobal: „Mi posluujemo v okviru merilno-stikalno-regulacijske tehnike v našem združenju TOZD. Mesечно proizvedemo za 1,5 stare milijarde din najrazličnejših izdelkov stikalne tehnike in stikalnih naprav. Naša tržišča so poleg domačega še socialistične države, kjer ima največji delež Vzhodna Nemčija, nekaj pa tudi zahodnoevropske države.“

Trenutno smo še tipični proizvajalci elementov. Upamo pa, da se bo delež vložnega umskega dela kmalu povečal. Domače tržišče si konkurenčno delimo z večjim številom proizvajalcev, vendar menim, da je prostora za vse. Naša težnja po kakovosti proizvodnih postopoma uresničuje. K temu prispevamo vsak svoj delež. Imamo pa več notranjih težav kakor zunaj, na tržiščih. To pomeni, da dobro vzdržujemo nivo kakovosti, vprašujemo se le, za kakšno notranjo ceno.

Pri nas se problematika kakovosti zgosti v te-le kritične poslovne faze: nabava materiala, poslovanje s kooperanti (zunanjimi in notranjimi), vhodna kontrola, orodjarna. Vse to so službe ali obrati, na katere TOZD nima neposrednega vpliva. Prav v tem delu poslovnega procesa želimo, da se skupne službe v združenju TOZD (branzji) bolj angažirajo. Na splošno bi to pomenilo, da je potrebno zgraditi sistem (če se omejim na kakovost), ki bo predvideval ustrezno ukrepanje pri najrazličnejših spodrslijah na orodjih, materialih, merilih ali pri neizpolnjevanju dogovorjenih kriterijev za kakovost. Za ilustracijo navajam sledeč primer: v proizvodnji smo pred ne-

premostljivimi težavami, če smo dobili žico 0,5 namesto 0,6. Pri tem so šele naša urgiranja žal prepozna. Take nepravilnosti je potrebno sistemsko urediti, če že imamo določene skupne dejavnosti.“

Tone Pristov: „Kooperanti plastičarji so preverjeni večinoma pri nas. Ne moremo pa s svojimi izkušnjami v poslovanju z njimi vplivati na njihov izbor. Še več – večinoma sploh ne vemo, da bo določen polizdelek prišel od zunanjega kooperanta.“

„Kako se odraža kakovost pri kooperativnem sodelovanju z Vzhodno Nemčijo?“

Peter Kobal: „Kooperacijska pogodba določa, da oba partnerja stalno izboljšujeta nivo kvalitete izdelkov ter da skrbita za tehnične izboljšave. Izdelan je srednjeročni program menjave do l. 1980, načrtovana pa je tudi povečana menjava v obeh smereh. Naročil za paketna stikala za l. 1975 je manj kot v l. 1974. Vendar pa bodo v naslednjih letih spet narasla. Povsem nov izdelek pa v kooperaciji predstavljajo krmilni kontaktorji, ki jih bo Iskra že v l. 1975 izvozila 500.000. Seveda pa že sedaj razmišljamo še o novih razširitvah na področju kooperacij.“

Tone Pristov: „Podatki kažejo, da smo glede kakovosti dokaj izenačeni. Na nekaterih področjih prednjačimo mi, na drugih oni. Od njih smo se naučili, da reklamacij ne rešujemo na socialni podlagi, pač pa poslovno. V tej smeri je potrebno razvijati tudi poslovanje doma.“

„Prej ste našli nekatere pripravljalne faze proizvodnega procesa, ki vam grenijo in otežkočajo delo. Omenili ste tudi notranje stroške, ki spremljajo zagotavljanje kakovosti.“

OBISKALI SMO INDUSTRIJO EMO CELJE – TOZD FRITE

Cene surovin so torej praktično edina postavka, ki določa ceno frite, saj udeležba materiala znaša najmanj 90 %.

Kakšne načrte imajo v TOZD Frite?

Delno se pritožujejo zaradi zastarele tehnologije ter želijo, da bi se preselili v nove prostore. Ob tem se dobro zavedajo, da je vse odvisno od količinske proizvodnje, torej od rentabilnosti investicije.

Ni čudno, da si v TOZD Frite tako želijo novih prostorov, saj so zdaj precej „razmetani“, nekateri prostori pa ne ustrezajo več predpisom o varnosti pri delu, sedanemu tehnološkemu postopku in podobno. Zavedajo se, da kakšnih večjih načrtov ne bodo mogli še tako kmalu uresničiti, zato si skušajo s preurejanjem sedanjih delavnic čimbolj olajšati delo.

Vso pozornost so namenili predpisom o varnosti pri delu, saj obstaja v tej TOZD precejšnja nevarnost obolenja za silikozo. Da bi se čimbolj izognili tej bolezni, so te dni postavili dva 100-tonska silosa za skladiščenje kremenčevega peska in živca. Ti dve sestavini sta namreč glavna povzročitelja silikoze.

V prostorih, kjer tehtajo in mešajo surovine za frito, so vgradili sodobne prezračevalne naprave tako, da poteka

zdaj delo v dokaj normalnih pogojih. Zdaj se že lahko pohvalijo, da delavci v njihovi TOZD ne boleha več za silikozo.

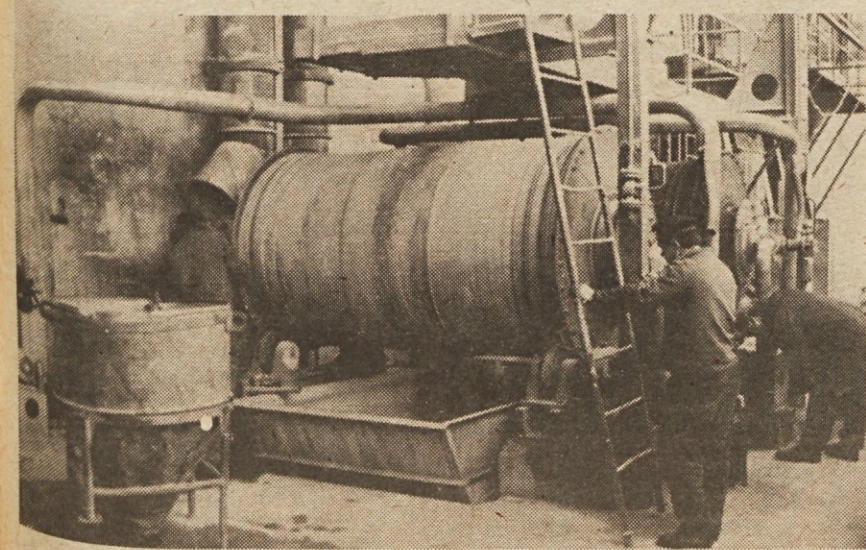
Problem je tudi transport surovin, frite, oz. omajla. Želijo ga mehanizirati vendar pa teh načrtov še ne bodo mogli tako kmalu uresničiti.

Eden izmed problemov, s katerimi se srečuje ta kolektiv, so tudi premajhne garderobe, vendar pa upajo, da bodo to vprašanje rešili še letos. Medtem pa imajo kar dobro urejene kopalnice, saj se večina delavcev po končani izmeni skopa.

In kaj še boli delavke in delavce v TOZD Frite? Podobno kot v drugih TOZD v EMO tudi pri njih nimajo urejenih malic – hrana ni dobra, jedo iz „pasjih“ posod, kot jih imenujejo, nimajo pa tudi ne prostorov, v katerih bi v miru pojedli.

Se smo jih spraševali o tem, kako se počutijo v njihovi Temeljni organizaciji. Razen omenjenih problemov so se delavci iz TOZD Frite kar pohvalili. Večina jih je z dežele in se v Celje vozijo, zato o kakšnih hujših stanovanjskih vprašanjih tudi ne bi mogli govoriti. Zadovoljni so s svojim delom, pa čeprav je ponekod kar težaško.

Tekst in fotografije: Lado Drobež

Jože Šabec, Franc Kovač in Alojz Jelenko odpirajo steno peči za taljenje frite, da bi zamenjali pregorelo ploščo.

Kako pa na vse to vplivajo strokovni in vodstveni delavci pri vas?“

Peter Kobal: „Imamo dobre strokovnjake. Sem in tja sicer primanjkuje izkušenj, zato pa je zagnanost večja. Poudarim naj, da prepogosto pozabljamo, da kakovosti naših izdelkov ne ustvarjajo delavci v kontroli. S tem, ko smo se na delovnem sestanku dogovorili, da bo kontrola več ali manj kontrolirala, nismo o kakovosti še „nič“ rekli, niti zanjo storili.“

Ko govorimo o kakovosti na traku ali oddelku – ta nima s kontrolo „nič“ opraviti, dokler ne zahtevamo podatkov, kolikšna je. Zato poudarjam, da kakovost soustvarjajo že prava dela, mojster in nato proizvajalec! Menim, da vse preveč energije izgubljam s prepričevanjem in neizvršenim dogovarjanjem. Imeli smo že ničkoliko dogovorov z našimi plastičarji – znotraj in zunaj – pa le malo uspeha. Imeli smo tudi obilo dogovorov z orodjarno!“

Matija Rant: „Moje izkušnje z našo proizvodnjo so bogate. Prostor, kjer merim, je prepoln, kakor vidite. Večino dela opravi tako mimogrede kot merilec za operativne probleme v proizvodnji, potem pa so tu še zahtevnejše meritve za našo orodjarno. Delo mi je zelo všeč, ker je raznoliko pa tudi zahtevno in samostojno. Manj pa sem zadovoljen z našo dokumentacijo in tistimi sodelavci, ki predlogov ne upoštevajo ter se obnašajo kot da moje delo njih ne dosega. Kar se tega tiče, se še najbolj „ujamemo“ z našimi orodjarji.“

Tone Pristov: „Menim, da je veliko problemov, ki nas tiščijo, zelo povezanih s tehnologijo. Konstrukcije in razvoja seveda ne izključujem. Ker nimamo posebno urejene tehnologije za ugotavljanje kakovosti, smo v tehnični kontroli večinoma prepuščeni sami sebi, ko gre za naprave, merilne metode in kontrolne postopke. Želim, da bi se naši sodelavci – tehnologi več gibal po proizvodnji in da bi vprašanje tehnologije kontrole uspeli rešiti v okviru celotne branže.“

„Vaša TOZD ima še posebnost – to je projektivna dejavnost. Kako se ta razvija in kaj vam pomeni?“

Peter Kobal: „Iz nekdanje projektive za elektroopremo žerjavov, se ta dejavnost dopolnjuje v projektivo za merilno – stikalno – regulacijsko opremo v našem združenju TOZD. Te težnje so v skladu z usmeritvijo na prodajo višjih oblik dela. Preko te dejavnosti se odvija tudi sodelovanje z drugimi združenji TOZD v okviru OZD, ki se ravno tako ukvarjajo s stikalno tehniko. V tem okviru tudi dopolnjujemo naš program stikalnih elementov s kooperanti iz Zahodne Evrope. Podobno dopolnjujemo tudi naš pretežno elektromehanski stikalni program z elektronskimi in zaprtimi stikalnimi elementi, ki so pri nas že v uporabi, vendar zaradi visoke cene niso vedno konkurenčni.“

Tone Pristov: „To dejavnost pokriva naš sektor (TK) bolj formalno. Tako je deloma zato, ker ima projektiva svojega kontrolorja, ki je prisoten na terenu pri prevzemanju naprav, delno pa zato, ker zaradi „pičle“ dokumentacije in potrebne strokovnosti pri delu izdelujejo naprave pretežno kvalificirani delavci. Naše zahteve pri tem so znane in predpisi tudi.“

BOŽO

DOMISLICA

Kdaj imaš deficit? Kadar imaš manj kot takrat, ko nisi nič imel.

Stan

ZAHVALA

Ob smrti drage mame

ANGELE KOŠIR

se iskreno zahvaljujema sodelavcem TOZD „Stikala“ ter vsem prijateljem in znancem v kranjski tovarni za izraze sožalja, poklonjena venca, denarno pomoč ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Sin Viktor in hčerka Anica

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehanično, avtomatiko in elemente, Kranj – Urejuje uredniški odbor – Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Igor Slavac – Izhaja tedensko – Rokopisov ne vračamo – Naslov: Ljubljana, Trg revolucije št. 1, telefon: 324-061, int. 21-20 – Tisk: Združeno podjetje LJUDSKA PRAVICA – LJUBLJANSKI DNEVNIK, Ljubljana

III. Jugoslovansko posvetovanje o mikro elektroniki v Nišu

V Ljubljani že vrsto let deluje zvezni odbor za elektronske sestavne dele in materiale. To je eden izmed odborov ETAN-jugoslovanskega komiteja za elektroniko, telekomunikacije, avtomatiko in nuklearno tehniko.

Ena izmed dejavnosti tega odbora je tudi ta, da ob vsakoletnem sejmu elektronike prireja strokovna posvetovanja s področij svoje dejavnosti s tem, da pri tem zlasti daje poudarka tistemu, za kar meni, da je v posameznem letu najaktualnejše. Lani na primer sta bili osrednji temi kvaliteta in zanesljivost, medtem ko bo letos osrednja tema – materiali za elektroniko.

Že pred desetimi leti je bilo v Ljubljani posvetovanje o mikro elektroniki. Organizirali so ga z namenom, da bi si izmenjali izkušnje in prikazali sadove dotedanjega dela naših strokovnjakov na tem polju, hkrati pa, da bi vzpostavili tesnejšo vez med razvijalci, proizvajalci in potrošniki izdelkov s področja elektronike.

Drugo takšno posvetovanje je bilo lani v Zagrebu. Udeležba okrog 160 udeležencev s področja elektronike, ki so poslušali okrog trideset referatov, priča, da ta posvetovanja resnično veliko pomenijo. Osnovna tema zagrebskega posvetovanja je bila – tehnologija mikro elektronskih elementov.

Letos bo v Nišu III. posvetovanje, čigar osrednja tema bo – uporaba mikro elektronskih elementov v aparaturah za široko potrošnjo, t.j. v radijskih in televizijskih sprejemnikih, avtoelektroniki, itd. Naslednje, IV. posvetovanje pa naj bi bilo prihodnje leto v Trbovljah.

V naslednjem objavljamo program letošnjega posvetovanja v Nišu.

PROGRAM

III. jugoslovanskega posvetovanja o mikroelektroniki v Nišu

Pod pokroviteljstvom Univerze v Nišu, ob njeni 10-letnici organizirajo Zvezni strokovni odbor za elektronske sestavne dele in materiale SSOSD pri ETAN, skupaj s Tovarno polprevodnikov EI–Niš in Elektrotehniško fakulteto v Nišu III. jugoslovansko posvetovanje o mikroelektroniki, ki se bo vršilo od 15. do 17. maja 1975 v Nišu, v prostorih Univerze, Trg Mike Paligorića 2.

15. maj,

- Otvoritev posvetovanja
- Uvodna beseda pokrovitelja
- Uvodna beseda organizatorja
- Panel diskusija na temi:

1. Sadašnje stanje i budućnost mikroelektronskih komponenata u uređajima široke potrošnje
2. Organizacija jugoslovanskega centra za procesiranje mask za integrirana vezja (uvodni referat daje: L. Trontelj)

16. maj

– Komisija A (aplikacija)

1. B. Rihnovski – RIZ, Zagreb
Primjena poluvodičkih elemenata u televizijskim prijemnicima
2. V. Hadbija, B. Milašinović, IETA, RIZ Zagreb
Primjena poluvodičkih elemenata u radio prijemnicima i elektroakustičkim uređajima
3. R. Paunović, EI Niš
Tranzistori u horizontalnim izlaznim stepenima TV prijemnika
4. A. Ristić, EI Niš
Konceptija radioprijemnika, stereo i kvadro uređaja sa stanovišta poluprovodničkih elemenata
5. F. Jan – Iskra, N. Simić, D. Uran, Institut Jožef Stefan, Ljubljana
Aktivno debeloplastno vezje

Komisija T (tehnologija)

1. D. Paradis, Tvornica poluvodiča, RIZ Zagreb
Epitaksijalna zaštita površine PN dioda
2. V. Radić
Plitka difuzija emitera primjenom arsenosilika filma
3. E. Hasanbašić, Z. Bendeković
Kompenzacija jetkanja po 211 ravninama pri anizotropnom jetkanju silicija
4. U. Desnica, D. Živković, N. Urli
Tehnologija epitaksijalnih dioda – emitera svetlosti iz galij fosfida
5. N. Urli, U. Desnica, RIZ, Rudjer Bošković
Sinteza polikristaliničnog GaP SSD metodom pogodnog za fabrikanje dioda – emitera svetlosti.

16. maj

Komisija A (aplikacije)

6. J. Furlan, Elektrofakulteta, Ljubljana
Bipolarna monolitna vezja
7. J. Trontelj, Elektrofakulteta, Ljubljana
Tankoplastno hibridno vezje
8. S. Amon, J. Furlan, Elektrofakulteta, Ljubljana
Testni element za kontrolo tokovnega ojačanja tranzistorja
9. Kontrola kvalitete Tvornice poluvodiča, RIZ
Programi za statističku obradu parametara tranzistora
10. Elektronički laboratorij Tvornice poluvodiča, RIZ
Izveštaj o poboljšanju šuma NF tranzistora TPV – RIZ

Komisija T (tehnologija)

6. Z. Ogorelec, Fizikalni Institut univerze, Zagreb
Switching efekt u Sb₂Se₃ – CuSe heteropojui
7. M. Belušić, D. Hren, M. Tomac, Tvornica poluvodiča, RIZ
Specifičnosti spajanja peleta unutar kućišta zlatnom i aluminijemskom žicom
8. M. Arbanas, D. Dojč – Tvornica poluvodiča, RIZ
UHF – tranzistor s posebnim osvrtom na tehnološke probleme kod postizanja pojedinih kritičnih električkih parametara
9. S. Ursić–Lovrek, Tvornica poluvodiča, RIZ
Klasifikacija pločice s tranzistorima (wafer) po statičkim parametrima

Zaključna razprava

17. maj

- Ogléd tovarn:
- EI – tovarna polprevodnikov
- EI – tovarna televizorjev
- Cocktail

Samoupravni delavski nadzor tudi v TOZD

(Na 5. seji odbora za samoupravni delavski nadzor v Elektromehaniki so razpravljali o njegovi bodoči organiziranosti v okviru TOZD – Razlaga poročila SDK – Sprejeti sklepi)

Predsednik DS Elektromehanike Jože Zaletel je na seji najprej seznanil člane odbora s spremembami, ki jih predvideva samoupravni sporazum o združitvi temeljnih organizacij v branzno delovno organizacijo na organizacijskem in samoupravnem področju. Člani odbora so bili seznanjeni še z izvolitvijo delegatov za DS DO, izvolitvijo organov temeljnih organizacij in skupnih služb z novimi odbori po TOZD, med katerimi je tudi odbor za samoupravni delavski nadzor. Člani so bili mnenja, da bo mogoče le z organizirano samoupravno delavsko kontrolo po TOZD dosledneje izvajati naloge, ki izhajajo iz samoupravnega sporazuma. Po izvolitvi odborov bo sklican skupni sestanek za obravnavo programa.

Sledila je informacija in sklepi v zvezi s poslovanjem glede na nastalo izgubo ob 9-mesečnem obračunu. Poročilo o kontroli finančnega poslovanja, ki ga je posredovala služba družbenega knjigovodstva SR Slovenije – podružnica Kranj, je obrazložil tov. predsednik odbora za samoupravni delavski nadzor Hinko Mezek. Člani odbora so menili, da je poslovanje glede na splošne gospodarske pogoje oteženo, vendar pa bo treba posameznim elementom gospodarskega plana med letom posvetiti več pozornosti kot doslej. Iz zapisnika je razvidno, da DS Elektromehanike 15. 11. 1974, ko je obravnaval in potrdil poročilo o 9-mesečnem poslovanju, ni hkrati obravnaval poslovnega uspeha po posameznih TOZD. Tudi iz zapisnika 6. redne seje DS TOZD ATC z dne 11. 11. 1974 je razvidno, da je bilo obravnavano le celotno poslovanje Elektromehanike v 9 mesecih. Tako obravnavanje, na katero opozarja SDK, bo po mnenju članov odbora potrebno odpraviti.

Člani odbora so bili zatem seznanjeni še z realizacijo porabljenih sredstev, z zalogami, s proizvodnjo ter z OD, po podatkih iz SDK. Posebej so obravnavali obračun in plačilo dela na domu, honorarno delo in kooperacije s privatniki. Menili so, da so samoupravni organi povsem upravičeno postavili vprašanje smotnosti izdelave določenih proizvodov na domu. Vendar pa na ta sklep DS z dne 15. 11. 1974 še ni nobenega odgo-

vora. Odbor je nato menil, da je potrebno pregledati vse pogodbe in ugotoviti koristnost tega dela za tovarno. Treba je tudi ugotoviti, če se z ustrezno notranjo organizacijo ne bi dalo dela drugače organizirati. SDK opozarja, da so tako izdelani kosi mnogo dražji kot če bi bili izdelani v tovarni.

Sklep: Temeljne organizacije naj preverijo koristnost tega dela in posredujejo odboru poročilo. Hkrati odbor priporoča ustreznim organom, naj pogodbeno delo čimbolj omeji. Prav tako naj preverijo pogodbe s kooperanti in posredujejo poročilo odboru za delavski nadzor. Pri oddajanju dela naj ima prednost družbeni sektor. Pri sklepanju pogodb z obrtnimi združenji naj bo naveden tudi kooperant.

Zatem je prišlo na vrsto izplačilo honorarnega dela nekaterim članom kolektiva Iskra – Commerce v Ljubljani v zvezi s prijavo uvozne dokumentacije in obdelave primera glede znižanja carinskih stopenj. Ker to delo sodi v pristojnost IC, je odbor zahteval obrazložitev te pogodbe od pristojnih služb IC.

Nadalje je odbor ugotovil, da SDK na podlagi dosežene realizacije in uporabljenih sredstev v 11 mesecih 1974 ni predvidevala bistvenih sprememb v poslovnem uspehu ob zaključku leta. Ker pa je rezultat ob koncu leta pozitiven, je zahteval obračun po TOZD za l. 1974 in prikaz planiranega uspeha po TOZD, z upoštevanjem dejanskih elementov in s potrebnimi ukrepi posameznih TOZD,

da bo planirani poslovni uspeh tudi dejansko dosežen.

Obravnaval je tudi poročilo o problematiki rezervnih delov v TOZD Električno ročno orodje. Iz poročila je razvidno, da ni kriva omenjena TOZD, če je bila ustavljena prodaja določenih izdelkov. Ponovno pa je zahteval poročilo o tem, kako so k urejanju te zadeve pristopile pristojne službe.

Zadevo obratne škode v TOZD Števci obravnava komisija za ugotavljanje obratne škode in pravna služba, zato je odbor zahteval poročilo o ukrepih v zvezi s to zadevo.

Zatem je odbor obravnaval obvestilo vodje oddelka za družbene zadeve v zvezi s predpisi o varstvu pri delu in sprejel sklep, naj bodo v poročilu dane pripombe, ki niso bile upoštevane pri sporazumu in bi po mnenju pristojne službe zagotavljale varnost delavcev. Pripombe in predlogi naj bodo upoštevani tudi v drugih samoupravnih aktih.

Gradnja rekreacijskega centra v Pineti: odbor je obravnaval pojasnilo vodje pravnega oddelka in je mnenja, da je tako pojasnilo treba posredovati tudi DS po TOZD. Menil je tudi, da Elektromehanika brez ustreznih sklepov ne more pristopiti k izgradnji Pinete pa tudi ne sprejemati obveznosti.

Temu je sledila obravnavna zadeva v zvezi z uvajanjem novega tujavnikarja v TOZD Števci. Odbor je menil, da taka organizacija uvajanja ne more obstajati in da zadeve, ki spadajo v pristojnost proizvodnega področja, ne morejo urejati vse službe.

Odbor je nadalje obravnaval pritožbo Fani Osterman, ki jo je naslovila na DS OZD. Ugotovil je, da ta za to zadevo ni pristojen, ker je o njej že odločil pristojni organ; predlaga pa, da DS TOZD ERO ponovno obrazloži svoj sklep. Fani Osterman pa lahko vloži zoper odločitev DS TOZD tožbo na sodišče.

Ob koncu je bil seznanjen še s problematiko službenih potovanj in je v zvezi s tem sprejel sklep, da naj pristojne službe, ki izdajajo odločbe in obračunavajo potne naloge, sporočajo primere kršitve aktov odboru za samoupravni delavski nadzor.

OBVESTILO UPOKOJENIM BIVŠIM BORCEM

Aktiv ZB NOV ISKRA Elektromehanika Kranj obvešča vse upokojene člane ZB, ki bi želeli letovati v NOVEM GRADU – PINETI v pred in posezoni t. j.: od 1. 6. do 20. 6. in 30. 8. do 19. 9.

Cena letovanja je :	62,00 Din
OTROCI od 3 – 10 let	47,00 Din
OTROCI od 1 – 3 let (samo ležišče)	7,00 Din
OTROCI – samo pol hrane	40,00 Din

Interesenti naj se zaradi rezervacije javijo v pisarni sindikalne podružnice (nad restavracijo).

INDOK SLUŽBA POSOJA NOVE KNJIGE

Knjige si lahko izposodijo vsi člani ZP ISKRA v knjižnici INDOK službe, Ljubljana, Tržaška 2.

- 1) HANDBOOK OF THICK FILM HYBRID MICROELECTRONICS. New York 1974, signatura 621.3.049.7 // 71
- 2) Sommer E.: DAS RECHT DER WETTBEWERBSBESCHRÄNKUNGEN IN DEN NORDISCHEN STAATEN. Köln, 1967, signatura 658.1//43
- 3) Kaiser H.J.: ZUR ANWENDUNG VON ART. 85 ABS. 3 DES EWG-VERTRAGES AUF GRUPPEN VON KARTELLVERTRÄGEN. Köln, 1964, signatura 658.1//44
- 4) Fuchs D.: KARTELLVERBOT UND EINZELVERTRAG. Köln, 1963, signatura 658.1//45
- 5) Iyori J.H.: DAS JAPANISCHE KARTELLRECHT. Köln, 1967, signatura 34//128
- 6) INTERNATIONALE WETTBEWERBSORDNUNG. Köln, 1962, signatura 658.1//46
- 7) Schnegelsberg J.: DAS SCHWEIZERISCHE KARTELLGESETZ. Köln, 1964, signatura 658.1//47
- 8) Kleim H.H.: GEMEINSCHAFTSUNTERNEHMEN UND FUNKTIONSGEMEINSCHAFTEN IM VERHÄLTNIS ZUM GESETZ GEGEN WETTBEWERBSBESCHRÄNKUNGEN. Köln, 1966, signatura 658.1//48
- 9) Becker E.: DIE RECHTSPRECHUNG DER SOWJETISCHEN AUSSENHANDELSSCHIEDSKOMMISSION. Köln, 1964, signatura 382//38
- 10) Weidlich H.A.: PATENTSCHUTZ IN DER WETTBEWERBSWIRTSCHAFT. Köln, 1967, signatura 608//51
- 11) Richter W.: PROBLEME DER MÖGLICHKEITEN DER SPEZIALISIERUNGSKOOPERATION. Köln, 1965, signatura 658.1//42
- 12) O'Connor R.M.: COMMODITY CLASSIFICATION AND NAMING. London, 1974, signatura 005//7

LIQUID CRYSTAL DEVICES, New York, 1973, signatura 621.38//548//1

Koškin N.I., Širkevič M.G.: PRIROČNIK ELEMENTARNE FIZIKE, Ljubljana, 1974, signatura 53//90//1974

Ilić M.: PRIRUČNIK O CENAMA, MARŽAMA, PREMIJAMA I KOMPENZACIJAMA PROIZVODA I USLUGA, Beograd, 1975, signatura 34//127

Velik pomen delovne skupnosti Iskra – poslovne stavbe

S podpisom samoupravnega sporazuma ZP Iskra je bila ustanovljena delovna skupnost Iskra poslovne stavbe. V njej je zaposlenih 180 delavk in delavcev. Kmalu po ustanovitvi je imel ta novi kolektiv tudi že zbor delovnih ljudi, o katerem smo takrat tudi poročali. Zapisali smo, da bo do izvolitve samoupravnih organov delal kot samoupravni organ petčlanski akcijski odbor, za predsednika odbora pa so izvolili Henrika Marolta. Le-tega smo tudi povprašali, kakšno delo in načrte si je naložil odbor. Povedal nam je, da je kolektiv IPS volil člane v delavski svet, kontrolno delavsko komisijo, izvedel dopolnilne delitve v zbor združenega dela in samoupravno interesno skupnost.

Akcijski odbor je v času svojega poslovanja med drugim tudi potrdil vršilce dolžnosti posameznih sektorjev tako, da je bila v pičlih dveh mesecih ta organizacija upravno, družbenopolitično in samoupravno organizirana in bila pripravljena spoprijeti se s težavami in problemi.

Naša slika o družbenopolitičnem delu IPS – kot skrajšano imenujemo delovno skupnost Iskre poslovne stavbe – bi bila seveda ne popolna, če ne bi povprašali o delu še drugih delavcev, ki delajo na tem področju.

Vladimir Pavček je sekretar osnovne organizacije ZK v delovni skupnosti IPS. Zaposlen je v poštni službi, kjer skrbi za vso dohodno pošto. Na naslov Iskra, Trg revolucije 1, Ljubljana pride vsak dan od 4 do 5 vreč, s skupno okoli 2500 pisemskimi pošilkami. Skrbi tudi za odhodne poštne pošiljke, to je skupno okoli 2000 pošiljk na dan, ki jih odprejo v 3 vrečah, ter za odhod paketov. Slednjih odpravijo od 10 do 30 na dan.

Osnovno organizacijo ZK v IPS so ustanovili proti koncu januarja letos, v njej pa je 18 članov ZK. Naloge, ki so jih prevzeli, so hkrati tudi sestavni del akcijskega programa. Nanašajo se predvsem na izvajanje ustave. Posebno pozornost so v akcijskem programu namenili skrbi za delovnega človeka ter boju za idejnopolično in organizacijsko sposobnost OO ZK IPS. Ta akcijski program bodo sprejeli potem, ko ga bodo obravnavale organizacije in kolegij v IPS.

Nalog je vsekakor veliko, uresničili pa jih bodo lahko le ob prizadevnosti vseh članov ZK.

Marjan Zajc je predsednik IO sindikata v IPS. Zaposlen je kot ključavničar v strojni delavnici, skrbi pa za klimatske naprave v PPC, za vsa steklena vrata, za žaluzije ipd. O sedanjem delu sindikalne organi-

zacije v IPS nam še ni mogel dosti povedati, saj ne obstaja še toliko časa, kljub temu pa se že lahko pohvali, da je s svojo obdarilno akcijo ob 8. marcu – dnevu ženske nadvse uspela. Program dela so že potrdili, po začetnih, uvodnih nalogah pa se bodo lotili „pravega“ dela.

Darja Zahradnik pa je predsednica aktiva ZSM v IPS. Mladinski aktiv so organizirali konec januarja. Za glavno nalogo so si v začetnem obdobju naložili to, da se bodo tesno povezali z mladinskimi aktivy v Iskrinih organizacijah in koordinacijsko konferenco ZSMS ZP Iskra ter z občinsko konferenco ZSMS, občine Ljubljana-Center. Kakšnih večjih akcij se sami ne namestijo, saj jih je premalo, prav zato pa se mislijo povezati z drugimi mladinskimi aktivy. Tako prav zdaj poteka akcija združevanja vseh mladinskih aktivov v PPC.

Darja Zahradnik je vodja PTT službe v Iskrini poslovni stavbi. Dela ima čez glavo, kot temu pravimo. Ni čudno: telefonska centrala posreduje vsak dan od 2500–3000 vhodnih pogovorov, okoli 300 izhodnih telefonskih zvez, delavci v teleks službi razdelijo vsak dan nekaj manj kot 40 metrov dohodnih teleksov in oddajo 60 metrov odhodnih teleksov, od tega je 90 % mednarodnih. Darja skrbi tudi za povezavo kurirske zveze, ki raznašajo denar.

Končno smo vprašali tudi v. d. direktorja IPS Marjana Dvoračka, kako poteka utrjevanje nove organizacije.

„Mislim, da bomo, le tako postavljene organizacijsko, samoupravno in politično, lahko izvrševali vse naloge, ki so nam zaupane s strani TOZD. Z imenovanjem v. d. direktorja IPS s strani DS SOZD in podpisom samoupravnega dogovora, smo dobili pravico, da se organiziramo v čimbolj funkcionalno organizacijo. To smo pa tudi storili in s tem tudi ustvarili pogoje, da imajo naši člani kolektiva vse možnosti sodelovanja, ki jim jih daje nova ustavna ureditev.“

PREMAJHEN IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

Po statističnih podatkih kaže, da v Jugoslaviji pada dejanski delovni čas in znaša sedaj le 130 dni v letu, če seštejemo vse izrabljene ure. Na leto je 240 delavnikov in to pomeni, da ostaja kar 50 % možnega delovnega časa neizkoriščenega. V dobro organizirani proizvodnji bi smela izguba znašati le 15 %.

PRVE LASTOVKE

Ce smemo soditi po zadnjih analizah stanja v svetovnem gospodarstvu, se zdi, da so se začele ustavljati cene v nekaterih največjih industrijskih državah. Tako sodijo, da bo v ZDA odstotek inflacije padel od lanskih 11 % na 7 %. Padec cen opazajo tudi v Nemčiji in Franciji, napovedujejo pa ga tudi za Japonsko in Italijo. Upajmo torej, da se kažejo že prvi žarki svetlobe, in da so to lastovke bližnje gospodarske stabilizacije.

DOPOLNjeni POKOJNINSKI ZAKON

Najkasneje do konca marca bo Zvezni komite za delo in zaposlovanje izdelal besedilo osnutka sprememb in dopolnitev pokojninskega zakona. Prva faza pri sprejemanju sprememb naj bi bila končana do letnih počitnic. Člani komiteja še niso soglasni, ali naj spremembe zajamejo zgolj usklajevanje tega zakona z ustavo, ali pa je treba uvesti tudi nekatere korenitejšie spremembe.

SPOZNAVJE: SKUPAJ IN ENOTNO JE NUJNOST

(Nadaljevanje z 2. strani)

VARČNO TROŠITI RAZPOLOŽLJIVA SREDSTVA!

Navadni oddelki v naših branžah in TOZD ter planske službe morajo vso skrb posvetiti racionalnemu naročanju in nabavljanju repromaterialov za potrebe proizvodnje. S prekomernimi, ali pa tehniško neuskkljenimi nabavami prekomerno in po nepotrebnem trošijo že itak pičla denarna sredstva, ki leže nato neizkoriščena v nesortiranih zalogah, za nabavo kritičnih in uvoznih materialov pa potem kaj rado zmanjka denarja – in proizvodnja ne more dokončati izdelkov, plan ni izpolnjen, prodaja pod planom, inkaso v zamudi in denarja vedno bolj in bolj primanjkuje. Celo za plače ga ne bo, če bomo še naprej tako „pametno“ gospodarili in betonirali denar v zaloge in ne samo v zaloge. Oznano se okoli sebe in našli bomo dovolj snovi za razmišljanje pa tudi za ukrepanje v smeri boljšega gospodarjenja z našimi skupnimi sredstvi, ki so nam zagotovilo za delo in eksistenco.

I. S.

(Nadaljevanje s 3. strani)

KK ZSMS v ZP Iskra. Ta poslovnik smo objavili tudi v našem glasilu. Tako so imeli mladi možnost, da se kar najbolj demokratično odločajo o svojem delu. Edino spremembo je poslovnik doživel v 43. členu. Po sprejetju poslovnika so udeleženci potrdili mandat predsednika Miloša Pavlice — mandat mu bo potekel letošnje jesen — ter izvolili za novega sekretarja Marino Glavan.

Na tej seji so obravnavali tudi poslovnik SOZD. Slišati je bilo nekaj pripomb, najbolj konstruktivne pa je podal Jože Čebela, ki je imel več manjših, ali večjih pomislekov do

naslednjih členov: 1., 10., 12., 13., 14., 18. in 19.

Nepravilnosti, ki so se vrinile v poslovnik SOZD, so vsekakor razumljive in opravičljive, saj mladinska aktiva Iskra in Gorenje na tem področju orjeta ledino.

Poleg predloga poslovnika so obravnavali tudi predlog programa dela KK ZSMS SOZD Iskre in Gorenja. Ta, slednji predlog je obrazložil Miloš Pavlica, ki je opozoril predvsem na nujnost in pomembnost združevalnega procesa ter hkrati obsodil nekatere pojave politikarstva med mladimi.

lad

Poročilo predsednika KK ZSMS ZP Iskra

Za obdobje od zadnje konference sta značilni za delovanje mladih v ZP predvsem dve smeri prizadevanj:

- reorganizacija mladine po 9. kongresu ZSMS in poslovni reorganizaciji ZP in
- aktivna vključitev v procese reorganizacije ZP, z uveljavitvijo interesov mladih v novoizvoljenih samoupravnih organih in vodstvih družbenopolitičnih organizacij.

Ce se zaustavimo najprej na reorganizaciji ZSM, lahko danes ugotovljamo, da je ta velika naloga po 9. kongresu ZSMS v glavnem uspešno zaključena. S tem smo uspešno zaključili sprejet delovni dogovor o procesu reorganizacije ZSM v ZP Iskra, ki smo ga imeli sredi decembra na seminarju za mladinske aktiviste v Preddvoru.

Današnja konferenca predstavlja zaključek procesa reorganizacije mladih v ZP Iskra. Sam proces reorganizacije je zahteval angažiranje velikega števila mladih za dosledno izpeljavo dogovorjene kadrovske politike, izdelavo ustreznih akcijskih programov dela, izoblikovanje odgovarjajočih oblik organiziranosti itd. Potrebno je bilo organizirati preko 70 osnovnih organizacij ZSM v TOZD in delovnih skupnostih skupnih služb, 7 koordinacijskih konferenc ZSM v organizacijah združenega dela, koordinacijsko konferenco ZSM v ZP Iskra in najti ustrezno obliko organiziranosti mladih v SOZD Iskra—Gorenje.

Danes lahko ugotovljamo, da je samo v vodstvu mladine na različnih nivojih v ZP Iskra vključeno nad 1000 mladincev, kar je ob ustrezni udeležbi mladih v samoupravnih organih in ostalih družbenopolitičnih organizacijah nedvomno lep uspeh načrtne kadrovske politike.

Sveda pa se z današnjim dnem ne zaključujejo naloge na tem področju. Potrebno bo še nadalje krepiti udeležbo čim večjega števila mladih na vseh nivojih delovanja z dosledno izpeljavo delegatskega principa dela ter s tem dosledneje preprečiti forumski način dela.

Poleg reorganizacije mladine se je v okviru ZP Iskra v zadnjem obdobju izvršila tudi poslovna reorganizacija. Formalno je bila zaključena s podpisovanjem samoupravnih sporazumov konec decembra in v začetku januarja.

Že na seminarju v Preddvoru, ko smo v pogovoru z generalnim direktorjem opredelili potek in namen reorganizacije takratnih poslovnih odnosov v ZP, smo se mladi pozitivno opredelili do potrebe, da se organizira nova oblika poslovanja ZP, saj so stare oblike poslovanja časoma postajale že coklja intenzivnejšega napredka samega ZP, kakor tudi posameznih TOZD združenih v naše ZP. Mladi smo se posebno zavedali, da je nova poslovna organiziranost nujna, če hočemo nadaljevati z uspešnim gospodarjenjem v zaostrenih pogojih svetovnih gospodarskih tokov, katerim smo priče v sedanjem obdobju. Zato smo se mladi aktivno vključili v proces reorganizacije zavedajoč se, da si lahko samo z ustvarjalnim doprinosom v procesu ustvarjanja najoptimalnejših oblik poslovne organiziranosti, zagotovimo socialno varnost naše prihodnosti in s tem ustrezno zadovoljevanje materialnih in socialnih potreb.

Danes lahko ocenimo proces reorganizacije kot uspešen, nikakor pa ne dokončen. Po uspešno opravljenem prvem delu reorganizacije nas čakajo v prihodnosti še velike naloge. Potrebno bo dosledno izpeljati dogovorjene samoupravne sporazume v praksi in jih obenem usklajevati z ustavo. Mladi nastopamo v tem procesu neobremenjeni s starimi oblikami ekonomskih odnosov, ter s tem nedvomno kot najrevolucionarnejši subjekt tega procesa. Zavedamo se, da vsebinskih sprememb ekonomskih odnosov ne moremo doseči v kratkem obdobju in samo s podpisovanjem samoupravnih sporazumov. Potrebno bo veliko strpnosti in resnične pripravljenosti v sprejemanju novih oblik dela in medsebojnih odnosov. Marsikdaj bo potrebno tudi spreminjati že dogovorjeno, vendar to ne sme pomeniti, da smo zaradi posameznosti pripravljeni razveljaviti celotna prizadevanja v smeri organiziranosti, ki naj zagotovi vsakemu delavcu, da lahko popolnoma odloča o pogojih in rezultatih svojega dela.

Še v tem mesecu imamo v programu seminar predsednikov vseh OO ZSM v ZP, na katerem bomo morali podati prvo celovitejšo oceno rezultatov reorganizacije in se dogovoriti za kar najenotnejšo smer delovanja v tem procesu, saj bomo samo tako lahko na tem področju dosegli rezultate, ki jih želimo.

POČITNIŠKA SKUPNOST ISKRA
Prešernova 27, LJUBLJANA, tel.: 24-905

bo sezonsko, v letu 1975, zaposlila več oseb v svojih počitniških domovih DUGI OTOK — POREČ — TRENTA. Vsa delovna mesta so razpisana začasno zaposlitev. Delo bo trajalo 2—4 mesece.

Delovna mesta		Pogoji:
upravnik	3	spodobnost z večletno prakso
blagajnik	2	
pos. kuharice	6	
servirke	5	
točajke	4	praksa, po možnosti z znanjem tujega jezika
sobarice	2	praksa
nabavljac	2	praksa
peka na žaru	2	večletna praksa

Pismene prijave sprejemamo takoj, do zasedbe delovnih mest.

Juletu Stojanu v spomin

Po kratki mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš priljubljeni Jule Stojan, star komaj 60 let. Kot vodja finančne likvidacije v bivšem Raziskovalnem inštitutu Iskra je bil vesten delavec in svetovalec. Zelo priljubljen je bil tudi kot športnik — planinec. Bil je med pionirji ustanovitve samostojnega planinskega društva ZP ISKRA in kot tak z organizacijo mnogih vzponov v domača in tuja gorstva prispeval velik delež k afirmaciji ISKRE tudi na tem področju.

Dolga leta je bil najstarejši tekmovalac na ISKRINIŠ športnih zimskih igrah in ugnal marsikaterega mnogo mlajšega tekmovalca.

Vseskozi je bil tudi aktiven sindikalni delavec in kot strokovnjak pomagal gospodariti s skromnimi finančnimi sredstvi.

S težkim srcem se bomo poslovili od njega. Toda nepozaben bo ostal v naših srcih kot dober sodelavec in nesebičen prijatelj.

Sodelavci

Stanovanje

(HUMORESKA)

Po sprejetju avtentične razlage skupščine SRS, da delovna organizacija ne more odpovedati stanovanjskega razmerja delavcu, čeprav mu je prenehalo delo na podlagi njegove izjave, ali zaradi izključitve, ker je kršil delovne obveznosti, če ima več kot 10 let delovne dobe, ne glede v kateri delovni organizaciji jo je pridobil, se je v eni izmed manjših delovnih organizacij odvijal takle razgovor:

Miha, diplomirani strokovnjak pove:

„Tovarišice in tovariši, res ni potrebno, da bi od sredstev po zaključnem računu za mene namenili 50 milijonov za nakup novega stanovanja, čeprav je moje sedanje stanovanje res že zastarelo. Imam genialno idejo, vredno razmišljanja strokovnjaka, ki ima 10 let in 2 meseca delovne dobe v treh podjetjih. Pregledal sem razpise in razglase in lahko se zaposlim v 15 službah, kjer nujno potrebujejo inšpektorje, analitike, predavatelje in računovodje. Izbral sem podjetje, ki nudi najlepše stanovanje, nisem pa se še dokončno odločil, ker ženi niso všeč tapete. A so mimogrede namignili, da jih bodo zamenjali, tudi z uvoženimi, če bo to potrebno. Odločil sem se, da grem tja združevati delo vsaj za 6 mesecev, potem pa zaradi neustreznih razlogov odpovem, ali pa me bodo izključili, ker bom izostal od dela. Tako bom spet pri vas, prihranili boste milijone, moje staro stanovanje pa boste lahko dali na razpolago za čistilko ali kurjača, ker jih tako težko dobimo.

Za teh 50 milijonov, ki jih bomo prihranili, lahko povečamo fond nadurnega dela, pa še nekaj stanovanjskih prikolic in taborne opreme za letovanje kupimo, da ne bomo za počitniško rekreacijo trošili lastnih sredstev.“

Tišina. Predlog je osupnil celo tiste, ki imajo vedno kaj proti predlogom.

Janez: „Ali misliš, da bo šlo tako enostavno? Kaj pa moralna plat?“

Miha strokovnjak: „Šlo bo, sem vse preštudiral, zakon me bo ščitil. No, moralno je res malo problematično, veseli ravno ne bodo, vendar saj so predlog spremembe zakona utemeljili s tem, da ni važno, kje si delal. Glavno je, da delaš.“

Peter-predsednik: „Predlagam sprejem sklepa, da Miho zaposlimo kadarkoli bo hotel, do tega časa pa bomo z njim sklenili pogodbo. Mislim, da moramo Mihovo idejo ustrezno nagraditi, saj je letos leto inovacij. Menim, da bo zanj 2 % od „prihranka“ primerna nagrada.“

Predlog so potrdili soglasno z enim vzdržanim glasom. Glasovanja se je vzdržal Miha, da ne bo kdo rekel, da je on za vse odgovoren.

In pouk iz te zgodbe: NE DOVOLIMO, DA BO TAKA ZGODBA POSTALA RESNIČNOST!

Kaktus

Ob 30-letnici tovarne v Kranju in 25-letnici delavskega samoupravljanja bo kulturna komisija pri osnovni organizaciji sindikata Elektromehanike pripravila vrsto proslav in prireditev, med katere je vključila tudi foto razstavo na temo „Naš delovni človek“. Foto-kino sekcija „Iskra“ v Elektromehaniki je hotela to razstavo pripraviti že lani ob 29. novembru, vendar je do razpisanega roka prejela premalo fotografij. Zlasti slabo so se odrezali amaterji iz ostalih organizacij v ZP Iskra, saj je le eden poslal fotografije za razstavo. V upanju, da bo tokrat odziv večji, ponovno objavljamo razpis, hkrati pa želimo fotoamaterjem dati nekaj napotkov za izdelavo fotografij. Na njih naj bo na sodoben in umetniško dovršen način upodobljen:

- delavec v tovarni, na polju, v gozdu, na gradbišču, itd.
- obrtnik
- zdravstveni, prosvetni, kulturni delavec, itd.
- delavec na dopustu, pri športu, zabavi, v bolnici in drugod
- delavec doma v družini

Fotoamaterjem želimo obilo dobrih posnetkov in kvalitetnih fotografij, predvsem pa poguma, da bi svoja dela pravočasno poslali na naslov sekcije, ki je objavljen v razpisu.

Foto-kino sekcija
„Iskra“ - Kranj

FOTO-KINO SEKCIJA „ISKRA“ KRANJ

ORGANIZIRA
IV. ISKRINO RAZSTAVO FOTOGRAFIJE
v Kranju od 6. do 12. maja 1975
v avli Skupščine občine Kranj

Tema razstavljenih fotografij je:

„NAS DELOVNI ČLOVEK“

Pogoji razstavljanja:

Razstave se lahko udeležijo vsi fotoamaterji, ki so člani fotoklubov ali sekcij v ZP ISKRA, z največ 10 črno-belimi fotografijami, ki še niso bile razstavljene v Kranju. Fotografije, ki ne smejo biti kaširane, naj bodo formata 30 x 40 cm do 30 x 30 cm. Opremljene naj bodo z običajnimi podatki avtorja. Prireditelj si pridržuje pravico objave razstavljenih fotografij, če avtor tega izrecno ne prepove.

Fotografije oddajte vodstvu sekcije „Iskra“ ali pa jih pošljite na naslov: Foto-kino sekcija „Iskra“, Savska loka 1, 64000 Kranj. Pripišite naslov vaše delovne organizacije na poslane fotografije.

NAGRADE:

Za najboljše kolekcije (4 razstavljene fotografije):

- 1 zlata medalja
- 1 srebrna medalja
- 1 bronasta medalja

Za najboljše posamezne fotografije:

- 1 zlata medalja
- 1 srebrna medalja
- 1 bronasta medalja

Koledar razstave:

Zadnji dan za sprejem fotografij: 15. 4. 1975
Ocenjevanje fotografij: 22. 4. 1975
Razstava: od 6. do 12. maja 1975
Vrnitev fotografij: do 30. 5. 1975

Smučarji EMO na Golteh

V okviru številnih prireditev, ki jih prireja Komisija za šport in rekreacijo v EMO, so zadnji dan prejšnjega meseca organizirali tudi interno smučarsko prvenstvo.

Na Golteh se je 31. marca zbralo 70 smučarjev, čeprav jih je bilo prijavljenih precej več. Omahljivci so se ustrašili slabega vremena, ker je tisti dan v Celju deževalo, toda na Golteh, je bilo lepo in sončno vreme s čudo-

vitim snegom, le kdaj pa kdaj so se pripodile meglice.

Progo je srečno prevozilo več kot 50 tekmovalcev in tekmovalk, bolj pravilno pa bi bilo, če bi tokrat tekmovalke postavili na drugo mesto, saj se jih je tekmovalca udeležilo le 5.

Kot vse kaže, v EMO med ženskami ni zanimanja za smučanje. Predsednik komisije za šport in rekreacijo Emil Gregorčič dobesedno pravi: „silimo jih in silimo, toda zaenkrat še

nismo dosegli takšnega uspeha, kot si ga želimo“.

Na Golteh je bilo torej razmerje med smučarkami in smučarji 5 : 65.

Rezultati: ekipno: 1. Skupne službe, 2. Orodjarna, 3. Vzdrževanje; Posamezno ženske: 1. Romana Grum, 2. Roža Cigler, 3. Jožica Berginc; starejši člani: 1. Zoran Tratnik, 2. Marjan Kokalj, 3. Marjan Veber; člani: 1. Ivan Belina, 2. Tine Ločnikar, 3. Franc Zimšek. Priznanja so podelili v kavarni hotela na Golteh.

V EMO zdaj hudo mušeno pravijo, da so čas tekmovalcev na Golteh merili elektronsko. Časomerilec je bil namreč direktor TOZD Elektronski računski center Tone Krebs, vso stvar pa je „elektronsko“ opravljal s stoparico v roki.

Najstarejši udeleženec internega tekmovalca je bil Alfred Meznarič.

lad

Z lanskega avtorallya Iskre

V. turistični avtorally Iskre

Pogoji za prijavo

1. Na avtorally-u Iskre lahko sodelujejo vsa vozila, ki so kot turistični avtomobili homologirani v kategorije „A“, v smislu določil mednarodnega pravilnika FIA, športnega pravilnika AMZJ in tega pravilnika:

- razred I. avtomobili do 785 ccm
- razred II. avtomobili od 785 do 1000 ccm
- razred III. avtomobili od 1001 do 1200 ccm
- razred IV. avtomobili nad 1200 ccm

2. Zaradi minimalnih predpisanih povprečnih hitrosti in določil, da poteka celotno tekmovalstvo v pogojih rednega prometa in v skladu s cestno prometnimi predpisi, priporoča prireditelj zavarovanje vozil za tekmovalstvo.

3. Pravico do tekmovalstva imajo vsi, ki so zaposleni v delovnih organizacijah ZP Iskra in imajo ustrezno vozniško dovoljenje. Posadko vozila sestavljata dve osebi, voznik in sovoznik (tekmovalni par). Za sovoznika ni nujno, da je član ZP Iskra. Vsaka delovna organizacija v ZP Iskra lahko prijavi neomejeno število tekmovalcev z naslednjimi podatki:

- ime in priimek tekmovalnega para
- registrsko številko avtomobila, kubaturo in firmo proizvajalca vozila
- razred, v katerem tekmuje.

Prijavo potrdi personalna služba.

Najboljši v posameznem tekmovalnem razredu dobijo kolajne, zmagovalne ekipe pa prejmejo plakete. Vsi udeleženci tekmovalstva imajo pravico do nagradnega žrebanja, prav tako pa vsi prejmejo spominsko značko.

4. Štart letošnjega turističnega avtorallya Iskre bo 17. maja 1975 ob 8. uri izpred delovne organizacije Telekomunikacije na Laborah v Kranju. Od sedme ure dalje bodo na tem mestu tehnični pregledi.

Proga letošnjega avtorallya Iskre bo potekala z Labor, oz. iz Kranja čez Golnik, Trzič, Otoče, Begunje, Žirovnico, Lesce, Bled, Bohinj do Zlatoroga čez Soriško planino, Železnike, Škofjo Loko, Žabnico do Labor, kjer bo končni cilj. Proga bo dolga ca. 175 km.

Razglasitev rezultatov, podelitev priznanj in nagrad bo v restavraciji Telekomunikacij na Laborah 2 uri po končanem tekmovalstvu.

Pravilnik V. turističnega avtorallya Iskra bo objavljen pravočasno v Iskrji do 10. maja 1975.

Zadnji rok za prijavo tekmovalnih parov je 10. maj 1975 na naslov: Sindikalna konferenca ZP Iskra, Ljubljana, Prešernova 27.

Sindikalna konferenca ZP Iskra
Komisija za šport in rekreacijo
Predsednik Vili Tekavec

Berčič, Andrej Jazbec, Zvone Brdavs, Karel Šteblaj, Ivan Kavčič – 1169 podrtih kegljev.

Naj ob koncu povemo samo še, da je bilo tekmovalstvo dobro pripravljeno,

za kar velja vodstvu prireditve vsa pohvala. Še enkrat se je tudi izkazalo, kako potrebna je rekreacija delavca, saj se je za tekmovalstvo prijavilo in se ga udeležilo 96 članov naše TOZD. K.

S smučarskega prvenstva EMO Celje na Golteh

Pred štartom

SMUČARSKI TEČAJ NA VOGLU

Športna komisija ZP Iskra prireja v času od 26. 4. do 30. 4. smučarski tečaj na Voglu. Cena tečaja je 750.- ali 817.- ND – znano bo kasneje. Tečaj traja 5 polnih dni, v ceno pa so vračunani polni penzion v hotelu „Zlatorog“, neomejena uporaba celotnega sistema žičnic na Voglu (tudi gondola!), prevoz s ski-busom ter 4-urna strokovna vadba dnevno.

Ker je število omejeno, prosimo, da s prijavi pohačite. Zadnji rok za prijavo pa je torek, 16. 4. 1975 do 12. ure pri Boženi Šramel, telefon št. 24-926.

Športna komisija ZP

Turno-smučarski izlet na Vršič in Mojstrovko

Planinska sekcija Iskra – Elektromehanika Kranj organizira v soboto, 19. aprila, turno-smučarski izlet na VRŠIČ in MOJSTROVKO.

Odhod avtobusa izpred kina Center bo ob 6. uri. Hoje do vrha bo približno štiri ure.

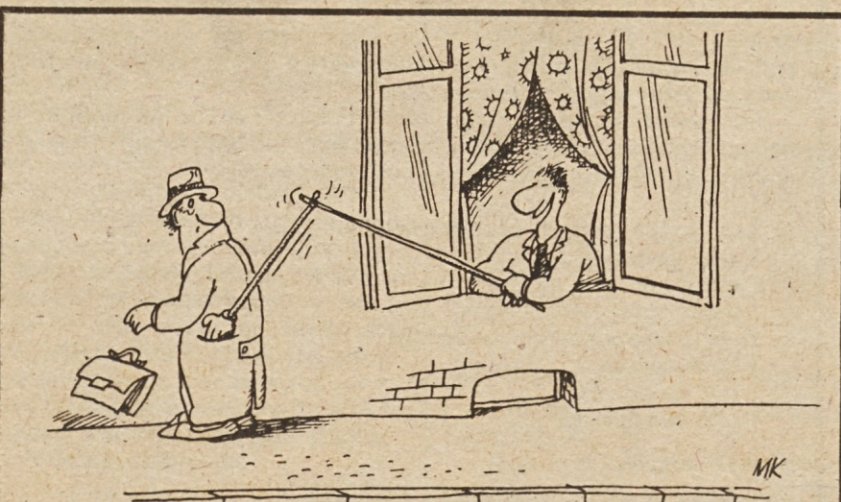
Izlet bo primeren tudi za „slabše“ planince, saj bodo lahko ostali na Vršiču, do koder je le dve uri hoje.

Cena izleta je 10 din.

Prijave sprejema Štefka Mrak, GPP ERO, tel.: 29-53 do vključno četrтка, 17. aprila.

Vabljeni!

IZPOSODJENO IZ PAVLIHE

– Kaj se čudite! Letos je vendar leto izumov ...

PRAVNIKOV KOTIČEK

Specializacija v tujini in stroški

Naša podjetja večkrat pošljejo svoje strokovnjake v tujino, da se tam pri dobaviteljih raznih kompliciranih naprav specializirajo za vzdrževanje in popravila takih naprav.

Tako je neko podjetje poslalo svojega strokovnjaka na specializacijo na Japonsko. Ko je bilo vse dogovorjeno, je sklenilo z njim tudi pisмено pogodbo, po kateri mora delavec vrniti podjetju vse stroške, če ne bi ostal po povratku leto dni pri njem in, da bo v tem letu uvedel svoje sodelavce, ki jih bo določilo podjetje, v svoje pridobljeno posebno znanje.

Izračunano je tudi bilo, da bodo stroški znašali 26.232,40 din. Po specializaciji je delavec ostal v tem podjetju le osem in pol meseca, nato je prosil za takojšnjo razrešitev. Kadrovska komisija je prošnji za takojšnjo razrešitev ugodila (v tem času je iz tega podjetja odhajalo več strokovnjakov in ni imelo smisla, da bi ga zadrževali, saj verjetno ne bi v odgovornem roku mnogo delal).

Sledila je tožba za vrnitev navedenih stroškov. Okrožno sodišče je tožbeni zahtevek zavrnilo, češ, da je s pristankom na takojšen odhod bil molče sklenjen tudi sporazum, da strokovnjaku ni treba vračati stroškov.

Vrhovno sodišče Srbije je pritožbi ugodilo in priznalo tožbeni zahtevek, iz naslednjih razlogov:

Ni sporno, da je sklenjen precizen pismeni sporazum o obveznostih obeh pravnih strank, da strokovnjak ni ostal leto dni pri tožniku. Sklep okrožnega sodišča, da je sklenjen tudi molčeč sporazum, da delavcu ni treba vračati stroškov, pa nima podlage in je nepravilen. Kadrovska komisija o stroških sploh ni razpravljala. Tožnik s pristankom na takojšen odhod delavca ni zgubil pravic iz pisмене pogodbe, ker bi se moral tem pravicam izrecno in pisмено odpovedati, za kar pa kadrovska komisija niti ne bi bila pristojna.

Kadrovska komisija ali D S

V zadevah dolžnosti in pravic izdajajo kadrovske komisije določene odločbe. Če delavec s tako odločbo ni zadovoljen, se lahko „pritoži“, kakor se je poprej reklo. Danes pravimo, da lahko zahteva „postopek za varstvo pravic“, tj. preskus izdane odločbe. Pristojni organ si mora za preizkus odločbe priskrbeti mnenje sindikalne organizacije, sicer je preizkus neveljaven.

Če je tako kadrovska komisija imenoval delavski svet, ni nujno, da del. svet preskuša odločbo. Zakon o tem ničesar ne navaja, niti zvezni, niti republiški ne določata, kdo je za preskus pristojni organ. Smiselno bi bilo, da izvrši preskus ali popolnoma drug organ ali pa prejšnji, povečan z nadaljnjimi člani.

Ponekod je v samoupravnem sporazumu delavcev v medsebojnih razmerjih določeno, da obstojita dva organa, prvi je iz npr. treh članov, drugi iz več članov, oba pa imenuje delavski svet. Če je za preskus odloč-

Delavec si je s specializacijo pridobil posebno znanje, ki ga drugi nimajo, in hoče to znanje sedaj uporabljati izven delovne organizacije, ki mu je pridobitev tega znanja omogočila. Predvsem mora izpolniti svoje obveznosti proti tožniku. Ko bo obveznosti izpolnil, lahko odide. Ker pa je odgovoren na lastnost delavca v združenem delu prosta, lahko delavec sicer tudi poprej odide, toda proti izpolnitvi svojih obveznosti iz pogodbe. V nasprotnem primeru bi bil delavec takorekoč neopravičeno obogaten.

Zaradi tega je Vrhovno sodišče Srbije razsodilo, da mora delavec povrniti vse stroške (sodba VS Srbije Gž 3720/72 z dne 8. 11. 1973)

be pristojen višji organ, ki ga je tudi imenoval delavski svet, potem ni nezakonit preskus, če ga izvrši ne drugostopna komisija, temveč naravnost delavski svet.

Pri tem gre le za to, ali je pristojno komisijo postavil delavski svet. Če je tako komisijo imenoval zbor delavcev, delavski svet ne bi mogel poseči v njeno pristojnost, tako sodba Vrhovnega sodišča Jugoslavije Rev 20/73 z dne 9. 2. 1973.

OBVESTILO

Obveščamo vse bralce, dopisnike in zunanje sodelavce, da se je uredništvo „Iskre“ preselilo na naslednji naslov:
LJUBLJANA, Prešernova c. 27.
Naša nova tel. št.: 24-905.